

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredišтво „Domovine“, Knafljova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštna hranilnica, podružnica v Ljubljani, št. 10.711.

Klerikalno razdeljevanje turščice

Klerikalna strankarska zagrizenost ne pozna usmiljenja

Klerikalna vlada, ki nosi na sebi pečat zaščitnice velikega kapitala, je nenaklonjena malim ljudem. To vidimo pri davkih in pokojninah, pa vidimo, zlasti kar se klerikalcev tiče, v zadnjem času tudi pri razdeljevanju turščice med uboge ljudi. O tem smo v «Domovini» že pisali in razume se, da je klerikalno časopisje ta suha dejstva hotelo ovreči. Navedli smo takrat primer krivične razdelitve turščice v občini Št. Janž na Dolenjskem, kjer je turščico razdeljevalo klerikalno Kmetijsko društvo in ne občinski odbor, ki je edino pristojen za tako zadevo.

Klerikalci trde, da je šentjanška občina sama predlagala oblastnemu odboru, naj nakaže razdeljevanje turščice po znižani ceni Kmetijskemu društvu. To pa ni res. Od 6. februarja, ko je prevzel občino sedanji napredni župan g. Majcen, pa doslej ni prišel na občino noben dopis, ki bi se tical turščice. Iz opravičnega zapisnika občine tudi ni razvidno, da bi bil tak predlog stavljal prejšnji župan. Če se je kak predlog stavljal, se je v tem zmi-

slu, naj Kmetijsko društvo v Št. Janžu turščico le stehta, razdeli pa naj jo občinski odbor.

Lani, ko je bil župan še pristaš SLS g. Repovž, je, seveda, občina uživala vse zaupanje in je oblastni odbor zaupal razdelitev občinskemu odboru, letos pa je razdelitev izvršilo Kmetijsko društvo samo brez sodelovanja občinskega odbora. Da se je pri razdeljevanju gledalo v prvi vrsti na politično prepričanje posameznikov in ne na siromašnost, smo že pisali.

Ves izgovor klerikalnega časopisja je prazen, ker je v Št. Janžu preveč živih prič — bednih siromakov, ki so bili pri razdeljevanju prezrti, dočim so premožnejši kmetje, pristaši SLS, dobili turščico.

Klerikalcem je v njihovi strankarski zagrizenosti usmiljenje kaj neznana lastnost. Tako pač razumejo oni krščanstvo, ki ga je njihovo časopisje polno, njihova srca pa ga ne poznajo.

s samostanskim imenom Anocet. V silni zadregi in v strahu pred kaznijo zaradi volilnega sleparstva se je mož izgovarjal, da ni on kriv, temveč da so ga gospodje v samostanu poslali na volišče, da odda svoj glas za Davida Gorenca, ki že davno ni več v Brežicah.

Anton Jug seveda ni bil pripuščen k volitvi in poizkus sleparstva je bil zabeležen v volilni zapisnik. Vprašamo patre frančiškane in njihove politične pristaše, kako se to sleparsko postopanje ujema s katoliško moralno in poštenostjo. U.

Prekmursko čebelarstvo

Približno eno leto bo, ko sem se zadnjič oglašil v naši ljubi «Domovini». Sedaj ponovno prosim malo prostora za dopis, ki ni političnega, temveč gospodarskega značaja. Hočem namreč povedati nekaj besed o našem prekmurskem čebelarstvu, ki se zadnja leta v Prekmurju lepo razvija.

Že tudi pred vojno smo imeli lepo število čebelarjev, ki so imeli v tistem času lep dohodek od čebelarstva. Ker so ti čebelarji imeli vedno dober, čist in zrel med, so ga lahko prodali za najboljšo ceno. Sploh drugače je sedaj in kupcev sploh ni videti pri nas. Ves jesenski ajdovec je še doma razen tistega, ki so ga čebelarji porabili sami ali pa so ga drugim posestnikom razprodali za nizko ceno.

Slučajno mi je prišla v roke 3. štev. «Slovenskega gospodarja», iz katere je razvidno, zakaj ni kupcev za prekmurski ajdovec. V omenjenem listu neki trgovec z medom piše, da ima prekmurski med v Ljubljani slab sloves in da se je on na svoje oči prepričal (tam v Ljubljani) o zaostalosti prekmurskega čebelarstva.

To ni res, da je med v Prekmurju redek kakor voda in nesnažen. Jaz tudi čebelarim in imam v okolici več tovarišev, ki so dobri čebelarji, a že več kakor šest do sedem let niso videli kupca za med. Če hoče dotični trgovec kupiti dober med, naj pride k nam v Gornje Prekmurje, kjer bo našel tak med, kakršnega on še ni videl. To sem v našo ljubo «Domovino» napisal kot pritožbo na neresničnost in v odgovor nepodpisane gospodu v «Slovenskem čebelarju». K.

Politični pregled

Prejšnji četrtek je bila v Narodni skupščini

pomembna debata o protijugoslovenski politiki fašistične Italije.

V razpravi je bila namreč interpelacija o italijanski politiki na Balkanu, ki so jo vložili poslanci opozicije Svetozar Pribičević, Stepan Radić in zemljoradnik Joca Jovanović. Interpelacija

se je tikala Albanije, ki jo hoče Italija popolnoma zasvožniti in uporabljati za orodje proti nam.

Vsi govorniki so obsojali fašistični imperijalizem, a zunanji minister dr. Marinković se je izrazil, da ne verjame v resnost italijanskega hlepenja po Albaniji.

Ker je vladni mož tako rekel, so klerikalci menda sedaj tudi njegovega mišljenja.

Klerikalci proti draginjskim dokladam orožniških upokojencev

Oster nastop poslanca dr. Žerjava proti krivicam, ki se gode upokojenim orožnikom

Na seji finančnega odbora te dni je prišel v razpravo zakonski predlog poslanca gosp. dr. Kramerja, po katerem naj bi vsi upokojeni orožniki brez razlike dobivali draginjske doklade v zmišlu uredbe ministrskega sveta od 8. oktobra 1924. in naj bi se te doklade izplačale za nazaj do oktobra 1924.

V imenu vlade je izjavil državni podtajnik dr. Letica, da finančni minister predlog sicer sprejema, a da ga v podrobnostih odklanja. Pri debati se je za predlog dr. Kramerja toplo zavzel poslanec dr. Žerjav, ki je z odločnimi in ostrimi besedami naglašal, da orožnik, ki opravlja težavne posle, tudi zasluži, da je za starost popolnoma osiguran. Prejemki, kakršne imajo sedaj orožniški upokojenci, ne zadostujejo za preživljanje in je sramotno za kulturno državo, da more gledati kaj takega.

Kljub dejstvu, da je bil predlog dr. Kramerja popolnoma na mestu, in kljub dokazom dr. Žerjava, ki so jasno pokazali opravičenost predloga, je vladna večina predlog odklonila, in sicer tudi z glasovoma obeh klerikalcev gg. Pušenjaka in Smodeja.

Ko je predsednik naznanil izid glasovanja, je poslanec dr. Žerjav izjavil, da je postopanje finančnega ministra napram siromašnim orožniškim upokojencem brezprimerna lopovščina.

Mi se čudimo predvsem klerikalcem. Ja prav v vseh zadevah, še tako kričečih, slepo lede svojim zaveznikom radikalom in da nikdar ne morejo od njih ničesar izposlovati

tako, kakor zahtevata poštenost in pravica. Res, zakaj je poslalo slovensko ljudstvo v Beograd takšno večino, ki tam samo dremlje in dremlje ali pa pleše, kakor pač žele radi dikali! Klerikalci se lahko do prihodnjih volitev pripravijo na obračun, ki bo hud v vseh slojih našega prebivalstva, kajti ni ga sloja v Sloveniji, ki bi mogel biti zadovoljen z nespособno in neiskreno politiko klerikalnih poslancev.

Frančiškan skušal slepariti pri volitvah

Brežice, maja.

Kakšnih sredstev so se posluževali klerikalci pri občinskih volitvah v Brežicah, priča naslednji značilni poizkus volilnega sleparstva:

Pred volilno komisijo se je zglašil tudi pobožni frater iz frančiškanskega samostana, da odda svoj glas. Na vprašanje predsednika volilne komisije, kdo je in kako se piše, je frater izjavil, da je David Gorenc, s samostanskim imenom David. Volilec s tem imenom je bil res vpisan v volilni seznam. Ker pa ga predsednik osebno ni poznal, je vprašal člane komisije, ali kdo fratra pozna. Klerikalna zaupnika v volilni komisiji notar gosp. dr. Bartol ter gostilničar in mesar g. Deržić sta oba potrdila, da je frater v volilnem imeniku vpisan David Gorenc. Pri nadaljnjem izpraševanju glede istovetnosti, zlasti o rojstnih podatkih, pa je prišel frater v zmedo in se s tem sam izdal, da je hotel slepariti. Naposled je bled in prestrašen priznal, da ni David Gorenc, temveč Anton Jug,

dasi mora vsak Jugosloven videti, da Italija ne prestando in povsod ruje proti nam.

Vlada pa vendar le ni tako enotna, kakor se hoče pokazati na zunaj, in je

**vladna večina finančnega odbora
v torek celo nastopila proti notra-
njemu ministru dr. Korošcu,**

ki je zahteval posebne doklade za višje uradnike v svojem ministrstvu. Iz tega se pač samo vidi, da so klerikalci v vladi popolna ničla, katero nihče ne posluša.

Od zunanjih vesti je beležiti

**ponovno napredovanje kitajskih
nacionalističnih čet proti severni
armadi.**

Severne kitajske čete beže proti Mandžuriji in je vsak hip pričakovati padca glavnega mesta Kitajske, Pekinga.

DOPISI

VINICA. Podpisani sem bil povabljen od svojega svaka Š., kovača iz Vinice pri Črnomlju, za krstnega botra njegovemu novorojenčku. Vabilu sem se tudi odzval v nedeljo 22. aprila. Prišel sem nekoliko po 11. uri v župnišče, kjer sem našel gospoda župnika, umivajočega si roke v kuhinji, in ga prosil za krst. G. župnik me je pogledal ter mi dejal, da se to ne more zgoditi, ker pri njem se ob nedeljah sploh ne kršči. Na mojo pripombo, da mi ni mogoče izgubljati časa ob delavnikih, ker moram preživljati sebe in družino z ročnim zaslužkom, in da bom, ako ne ugotovi moji prošnji, odpeljal krstit otroka v Črnomelj, mi je odgovoril, da ga zaradi njega lahko vozim na Dunaj. Ker se pa le še nisem hotel odstraniti, mi je namignil, naj poskusim pri gosp. kaplanu. In res, g. kaplan je z veseljem ustregel moji želji, za kar mu vsa čast. Pripominjam še: oče novorojenčka ni pristaš SLS in pisec teh vrst tudi ne. — Ivan Wolf.

TRZIŠČE. S 1. t. m. nam je došla vest, da je upokojen zaslužni, do skrajnosti vestni cestar g. Plazar iz Kržišča pri St. Janžu (okraj Krško). Kdor pozna naše ceste in promet, ki se vrši po njih, bo znal najbolj ceniti njegovo dolgo 23-letno vestno službovanje. Cesta, ki jo je oskrboval go-

spod Plazar, je bila za časa njegove oskrbe v najlepšem redu, čeprav je mnogo bolj trpela nego marsikatera druga. Saj pa je dobil g. Plazar za svoje vestno oskrbovanje ceste često priznanje. Mi, ki poznamo g. Plazarja ne le kot vestnega cestarja, temveč tudi kot družabnika, pevca in dobrega humorista, mu izrekamo največje zadovoljstvo za njegovo vestnost in mu želimo, da bi odslej, ko ne bo več skrbi, pel med nami še mnoga leta.

DRAŽGOŠE. Smrtna kosa je zopet posegla med naše vrste. Umrli je nenadne smrti posestnik g. Fran Lotrič, dober naprednjak ter dolgoleten član in odbornik Sokola ter Bralnega društva. Društvo je z njim izgubilo dobrega podpornika, družina Lotričeva pa dobrega gospodarja in skrbnega očeta. Ohranimo mu blag spomin!

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Občinska in okrajna cesta v Rečici se nahaja v takem stanju, da že skoro ni več uporabna za pešce, kaj šele za težke vozove, katerih se nahaja dnevno na tej cesti mnogo v prometu. Gerenta okrajnega zastopa Laško in občine Sv. Krištof, oba vodji klerikalne politike v našem okraju, ki vlečeta velike mesečne plače, vljudno vabimo, naj si prideta ogledat cesto, na kar se bosta sigurno sama prepričala, da je skrajni čas, pričeti z delom. — Dava koplavevalci.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V predzadnji številki «Slovenskega gospodarja» smo čitali, da so vsi prebivalci občine Sv. Krištof zadovoljni z gerentovanjem dr. Lovšina kakor tudi z obema tajnikoma. Da je nasprotno res, bosta imela priliko prepričati se g. gerent in ves štab SLS v najkrajšem času. Borba, ki se je pričela za razpis občinskih volitev in odpravo gerentstva, se mora končati z zmago v prid gospodarskim interesom tukajšnje občine.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Odkar se trese gerentski stolček v naši občini, se naš podpredsednik II. rudarske skupine živahneje udejstvuje v politiki SLS. Na krištofskem klerikalnem zboru v Laškem so ga napravili celo za nosilca liste SLS, ki je izrecno namenjena za rudarje in kočarje. Rudarji se bodo revanširali za usluge klero-radikalne vlade ob času ministrovanja dr. Gosarja, ki je podaljšal člansko dobo za dosego popolne pokojnine od 30 na 40 let, znižane pokojnine in povišane prispevke v pokojninsko blagajno. Vse zvišanje, katerih se poslužujejo klerikalci, ne bodo rešile propada SLS v občini Sv. Krištof.

GRAČNICA PRI RIMSKIH TOPLICAH. (Smrtna kosa.) Dne 13. t. m. je preminul tukajšnji posestnik in železničar v pokoju g. Ivan Zupančič v starosti 79 let. Pokojnik je bil priljubljen mož, dober lovec ter zvest pristaš SDS. Naj mu bo zemljica lahka!! Žalujemo izrekamo svoje najgloblje sožalje!

GRAČNICA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Tukaj se je poročil g. Valentin Sajko, sprevednik državnih železnic. Novoporočencema najiskreneje čestitamo ter želimo obilo sreče!

VOJNIK. Kolo jugoslovenskih sester v Vojniku vabi na proslavo za Materinski dan 17. t. m. ob 15. uri v posojilnični dvorani. Na sporedu: govor o materi (ga. Engelmannova iz Ljubljane), igrice «Čista vest» in spevoigra «Kosova gostija» (igrajo otroci osnovne šole). Ker je čisti dobiček namenjen ubogim otrokom, prosimo, da se odzovete v obilnem številu. O d b o r.

ŽALEC. (Smrtna kosa.) V Žalcu je umrla ga. Ana Roblekova, rojena Zanierjeva, soproga veleposestnika in bivšega državnega poslanca g. Frana Robleka. Pokojna gospa je uživala po vsej Savinjski dolini in daleč izven nje velik ugled in spoštovanje ter je zlasti slovela po svoji radodarnosti napram siromakom. Pokojnica je bila pokroviteljica raznih rodoljubnih društev ter je pri vsaki akciji sodelovala z dejansko pomočjo in dobrim nasvetom. Baš pred 25 leti je kumovala ob ustanovitvi žalskega Sokola. Bodi ji ohranjen blag spomin, težko prizadeti rodbini pa izrekamo svoje iskreno sožalje!

KAPLA VAS PRI PREBOLDU. Pred 18 leti so nekateri agilni možje sprožili misel ustanovitve prostovoljnega gasilnega društva v Kapli vasi. Namera se je uresničila. Takoj po ustanovitvi si je društvo nabavilo ročno brizgalno, s katero je celih 18 let stalo na straži kot čuvar ljudskega imetja, vedno pripravljeno v primeru potrebe priskočiti bližnjemu v pomoč. V tej dolgi dobi je društvo v neštevilnih primerih posredovalo pri požaru ter tako obvarovalo marsikatero poslopje pred uničenjem. Danes pa, ko se vse modernizira, se po zgledu drugih društev hočemo tudi mi prilagoditi duhu časa. Ker stara ročna brizgalna več ne odgovarja sodobnim potrebam, smo pred kratkim naročili novo motorno brizgalno iz Českoslovaške, katero upamo prejeti že tekom tekočega meseca. K blagoslovljenju nove brizgalne, združenemu s slavnostjo večjega obsega, vabimo že danes vse, ki so naklonjeni nepristranskemu,

Soteščan:

V vrtincih usode

(Povest nesrečne žene.)

(Dalje.)

«Zakaj?» je dihnila v strahu in nezaupanju. «Zato, ker niste sprejeli graščakovih pogojev ter mi pisali zahtevano pismo. Ali veste, kaj bi se bilo zgodilo, ako bi se bili dali pogovoriti? Lambert bi imel dokaz, da ste ga hoteli prevarati in sodišče bi vas bilo kaznovalo zaradi sleparstva z dolgoletno ječo.»

«Kaj pa obljube, s katerimi me je omamjal?»

«Ne bil bi jih izpolnil. Ali vam ni lagal, da bo našel otroka, čeprav mu ni znano njegovo bivališče? Meni je sreča milejša ter sem že na poti za izgubljenecem.»

«Krvoloku ga boste izročili», je koprnela v nepopisni grozi. «Ne pripravljajte mi novega trpljenja!»

«Zanj ne pojdem več v ogenj po razbeženo železo...»

«Vi ste začetnik najinega razdora...»

«Spletel sem zanko, da mu jo ob priliki vržem okrog vratu, vas pa hočem osvoboditi.»

«Kdo pa me je vrgel z mostičja v vrtinec? Ali ne vi, brezsrčnik?»

«Izvedel sem neumnost, katero bridko obžalujem. Še danes sem hvaležen usodi za čudežno rešitev. Naročeno mi je bilo, naj vas odstranim; on je bil morilec, jaz sem bil le

njegovo slepo orodje. Danes pa piha drugačen veter: vse moje prizadevanje stremi za tem, da vas ohranim pri življenju. Zaradi tega sem nastopil novo službo, da vas spravim s sveta. Lambert me je priporočil in zdaj pričakuje, da mu pokažem hvaležnost. Vam da že komaj čaka, kdaj bom izpolnil njegovo naročilo; ampak ne bojte se, gospa Leonora; pri meni ste na varnem.»

Nesrečnica ni verjela laskavim besedam, vendar se ni mogla ubraniti medlim žarkom upanja, ki so se svetlikali v njeni duši. «Pa kaj vas je spreobrnilo?» je boječe vpraševala. «Kako dolgo bodo še trajale moje muke?»

«Dokler bo potrebno, da vam vrnem pravice...»

«Varate me, ne morem vam verjeti.»

«Vrnil vam bom čast in naslov ter vas postavil za graščakinjo na Ležišju. Vendar...»

Po hodniku med celicami so zadoneli votli koraki. «Ravnatelj prihaja», ji je pošepnil ter jo urno pobrisal.

«Ali ste že tukaj?» ga je ravnatelj prijazno nagovoril.

«Točno kot sva se dogovorila.»

«Kaj pa Leonora?»

«Zdaj se je umirila, včerajšnji napad je srečno prebila, danes ji je odleglo.»

«Pojdiva jo pogledat.»

Vstopila sta drug za drugim, Leonora je trepetala, srce se ji je krčilo in raztezalo v slutnji, da jo lovijo v novo mrežo, iz katere se bo težko izvila.

«No, gospa Leonora, kako mislite danes o našem upravitelju, je pristopil ravnatelj. «Ali še vedno lahko ponovite, kar ste včeraj trdili?»

Nesrečnica ni vedela, kaj naj bi odgovorila. Ako vztraja pri tem, kar je izpovedala, se bo zamerila upravitelju; če pa zanika, bo preklicala obdolžitev in to bi ji zopet lahko škodovalo. Nekaj ji je svetovalo, naj bo oprezna, sicer bo izgubljena.

«Zakaj molčite?» je silil vanjo ravnatelj. «Povejte, kakor mislite, ali pa priznajte, da ste se motili!»

«Gospod Lugar je podoben Meljorju kakor oko očesu», je počasi izrekla. «Vendar pa —»

«Le naprej!» je priganjal ravnatelj.

«Morda sem se v razburjenju preostro izrazila...»

«Včasih je popolnoma pametna», je ravnatelj kot izkušeni zdravnik pošepnil upravitelju.

«Včeraj je morala imeti posebno hude napade», mu je upravitelj potihoma omenil.

«Kako pa sodite danes o graščaku Lambertu?» je zanimalo ravnatelja.

«Tako kakor včeraj: Lambert je moj mož in živi v neveljavnem zakonu. Od tukaj se ne umaknem.»

«Zdaj smo na prejšnji poti», je ravnatelj zmajal z glavo. «Pojdite na vrt, da se razvedrite in osvežite spomin. Ob priliki bomo zopet nadaljevali.»

nesebičnemu in človekoljubnemu gasilskemu poklicu. Upamo, da nas stari kakor tudi novi prijatelji gasilstva to pot ne bodo pustili na cedilu ter da bodo v kolikor mogoče obilnem številu posetili našo vas. Torej na veselo svidenje!

ROGAŠKA SLATINA. Boj za občinsko poslopje je izvojevan. Predlagalo se je bilo, da bi se tudi letos endinarski davek od tujcev pobiral za zidanje občinskega poslopja. Temu se je uprl župan dr. Šter s pripombo, da bi se ta davek porabil v prvi vrsti za olepšavo zdravilišča in občine. S tem predlogom pa ni bil zadovoljen podžupan Španiček, ter je naredil priziv na velikega župana in nedavno je prišla rešitev, da se ta denar uporabi izključno za zidanje občinske hiše. Hiša ne bo samo za občinsko uporabo, ampak bo imela tudi stanovanja, s čimer bo nekoliko pomagano sedanji stanovanjski bedi na Slatini.

LOKA PRI ŽUSMU. Dne 29. aprila t. l. je priredila šola v Loki v tekočem letu že drugo predstavo. Za «Lažizdravnikom», ki se je nad vsako pričakovanje dobro obnesel, so igrali loški diletanti štiridejanko «Mladi in stari». Obe predstavi sta pokazali, da ima Loka vrle igralce. Razveseljivo je, da se je zbudila v srcih loške mladine želja po narodnem prosvetnem delu. Gdč. šolski upraviteljci le priporočamo, da nadaljuje pričetno delo. To ji bo tem lažje, ker je v Loki dovolj sposobnih ljudi in inteligence, ki ji bo drage volje v pomoč.

PRECETINCI. Zadnje čase klerikalci silno rovarijo proti «Domovini», a so le dosegli, da je «Domovina» dobila štiri nove naročnike. Kar tako naprej! Naši klerikalci pravijo, da si «Domovina» ne upa več pisati o njih. Bomo videli, ali bo pisala ali ne. Domači kakor radislavski občani, primite malo za motiko in spravite ceste v red!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Malonedeljski igralci bodo priredili na binkoštno nedeljo 27. t. m. točno ob 4. uri v prostorih g. Pergerja spominsko proslavo v svetovni vojni padlih vojakov. Pevske točke, vojna žaloigra «Orkan». Sodelovala bo polnoštevilna malonedeljska godba. Vabljeni vsi ob vsakem vremenu!

UZENICA. (Smrtna kosa.) Tu je na svojem malem posestvu umrl slikar Oskar Pistor, nekdanji učitelj risanja v Celovcu, znani portretist Defreggerjeve šole. Zapušča številno rodbino. Čast njegovemu spominu!

RANKOVCI (Prekmurje). Naj se tudi mi enkrat oglasimo v naši ljubi «Domovini». Naše gasilno društvo, ki prav dobro deluje, je nedavno izvolilo za novega načelnika tukajšnjega gostilničarja Kolomana Flisarja, moža napredne misli. Prepričani smo, da bo novi načelnik vsekdar in vsepovsod delal v korist društva.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

BRANANJE PO PRVI KOŠNJI LUCERNE.

V oskrbovanju njivskih sadežev in posetev je pri nas še marsikaj popraviti. Vse njivske rastline potrebujejo za ugodni razvoj dobro obdelane zemlje, namreč zadosti rahle zemlje, ki se lahko greje, lahko suši in ki je sploh dosti zračna, da se lahko pretvarjajo v njej zbrane snovi v rastlinski živež. Za vse to je treba dobro obdelane zemlje, naj jo že obdelujemo na rokah ali pa z uprežnim orodjem, z brano ali okopalnikom itd.

Že enoletne rastline potrebujejo skrbno obdelane in dobre zemlje. Opozorjam samo na naše okopavine, ki potrebujejo največ obdelovanja. Za rahljanje zemlje so pa hvaležne tudi vse druge kmetijske rastline. Danes na primer naše žitne rastline že marsikod obdelujemo z brano. Na večjih posestvih, kjer sejejo žito v vrste, ga obdelujejo tudi s posebnimi okopalniki, ki delujejo hkrati med večjim številom žitnih vrst in jih tako rekoč okopujejo.

Zelo hvaležne za rahljanje so pa tudi naše večletne rastline, kar si lahko razlagamo. Zaradi tega se tudi v zgodnji pomladi redno prevlačenje deteljišč priporoča. Lucerno je treba v prvi pomladi ostro prebrati, da se zemlja na površju kolikor mogoče zrahlja in očisti. To delo se priporoča pri njej pa tudi po prvi košnji, zlasti če se pokaže potreba za to. To vidimo posebno v letih, ko se zemlja preveč strdi na svojem površju ali pa, če se je med lucerno vgnezdilo preveč plevela. Čisto lucerno moramo vzdrževati v kolikor mogoče čistem stanju, da nam dalje časa vztraja. Čim bolj ji zemljo obdelujemo, tem več uspeha bomo dosegli. Drugo brananje po prvi košnji lucerne je tem bolj na mestu, če je nastopilo suho in ugodno vreme in če vreme v prvi pomladi ni bilo tako ugodno, da bi mogli to

delo izvršiti. Zgodí se namreč lahko, da nam spomladi spricho drugih važnih del lucerna zgodaj in tako močno ozeleni, da ne smemo več z brano blizu, ker bi se delala škoda. V takem primeru je branenje po prvi košnji posebno uspešno.

NAŠ GLAVNI PRIDELEK.

Zavedajmo se, da je živinoreja glavna stroka našega gospodarstva. Ona prinaša glavne dohodke najsi bo v vrednosti svojih proizvodov ali pa s svojo mesno in plemensko vrednostjo. Če se tega zavedamo, potem se moramo zavedati tudi drugega dejstva, da je naš glavni pridelek krma. To je treba povsod poudarjati in uvaževati, ker smo nasproti temu pridelku še zmeraj premalo skrbni ali bolje rečeno pasivni. Če je krma glavni pridelek, bi morali nanjo obračati vso pozornost in gledati, da pridelujemo čim boljše krmo in čim več krme. Za nas je silno važno, da pridelek krme dvignemo in obenem izboljšamo, kajti po krmi se najbolj ravna uspehi, ki jih imamo pri naši živinoreji.

Kjer ne moremo za pridelovanje krme odločiti več prostora (ker ga nam manjka), tam je treba z dobrim gnojenjem in z izboljševalnimi deli vplivati na to, da se pridelki v enem in drugem pogledu izboljšajo. Na to stran nas čaka še mnogo hvaležnega dela. Veliko je takega prostora, ki ga je treba z osuševanjem pripraviti do večje rodovitosti in do več vrednih pridelkov. Vsega tega se moramo resno poprijeti, da dvignemo našo živinorejo na višjo stopnjo.

Seveda je treba tudi vse drugo storiti, s čimer bo mogoče izboljšati kakovost krme. Zlasti je v tem oziru važno, da travniško krmo o pravem času kosimo. Napačno je, če spravljamo zrelo krmo, ker je premalo tečna. Naj velja tudi pri nas za pravi trenutek čas, ko se začne pasja trava, ki je pri nas povsod razširjena, razcvetati in ko nastopi prvo ugodno vreme za sušenje. V tem času pokošeno seno nam daje primeroma največ krme in najboljše krmo. Z vsakim zavlačevanjem pa trpi tečnost pridelka, ki je pri krmi prvi in glavni pogoj za njeno dobro učinkovitost, naj se že tiče mlečnosti ali pa proizvodnje mesa in dela.

Bodimo torej glede pridelka naše krme vse bolj pozorni in delajmo na to, da se ta pridelek poveča in izboljša, kajti ves uspeh naše živinoreje zavisi v prvi vrsti od krme. Zato je tudi krma naš glavni pridelek.

Leonora je odšla na bolniški vrt, spogledala sta se z Meljorjem, čigar obraz je izražal posebno zadovoljstvo. Sedla je na klopec pod drevo ter se je zatopila v svojo usodo. Nehoté se je naslajala ob njegovih besedah, zvenele so ji kot bajka iz devete dežele, v duhu se je pogovarjala z otrokom, ki ji je prožil nežne ročice.

«Oh, da bi ga mogla skoro objeti!» je vzdihnila skozi železno ograjo. «Morda pa se mi bodo le odprla vrata kletke v zlato prostost; prav, da nisem pisala graščaku pisma, katero mi je hotel izsiliti, da bi me za vedno uničil.»

Tretji dan se je Meljor zopet pojavil v njeni sobi. Zaprl je vrata in sedel tesno v njeno bližino. Nemirno ji je utripalo srce v pričakovanju, kaj ji bo zopet povedal.

«Danes bova nadaljevala», ji je hlinil prijaznost. «Dal sem vam nekaj odloga za premislek.»

«Kaj naj premislim?» je ostrmela, ker se ni spomnila nikakega naročila. «Unanje ste mi zanetili v srcu, ki pa se do danes ni izpolnilo.»

«Počakajte!» se ji je potuhnjeno nasmehnil. «Bodite brez skrbi, Lambert ne vé za vašega otroka, kmalu boste uživali svoje pravice. Ali vam to ne zadostuje?»

«Ne morem verjeti...»

«Zakaj pa ne?» se je na vse usta začudil.

«Zato, ker ima Lambert moje prave listine in mu brez njih ne morem ničesar dokazati...»

«Ne klanjajte se graščakovi modrosti, ki je podlegla mojemu oblastvu. Pravih papirjev namreč nima on, marveč jaz; igraje mu bom dokazal, da ste njegova zakonska žena, moje dokazilo ne razbije noben ugovor.»

«Vi boste dokazali?» se je skoro onesvestila.

«Samo jaz. Lambert hrani le ponarejene papirje — tiste, katere ste pokazali deželnemu sodniku pred njegovo drugo poroko. Pravi papirji pa ležijo v mojem predalu.»

«Vi ste si jih prisvojili...»

«Do sedaj je tajno, kar je bilo med nama. Tukaj se imenujem Lugar; tako se glasijo moje listine in nobeno oblastvo jih ne more razveljaviti.»

«Glejte, da se ne boste izdali...»

«Skoro ste mi pokvarili načrte, vendar škodovali mi niste, ker ste v norišnici med bolniki, katerim oblastvo ne verjame. Naša sva se torej na pravem mestu; kadar se naveličam službe, bom odšel kot upravitelj Lugar ne pa kot Meljor, graščakov zaveznik.»

«Zadeva je zamotana», je boječe omenila.

«Pa se bo razčistila», ji je prepričevalno zatrdil. «Nekdo bo našel listine ter jih bo poslal deželnemu sodišču. V pismu bo navedeno, da vam jih je skrivoma izmaknil in zamenjal s ponarejenimi listinami po naročilu vašega soproga. Zdaj pa ga je zapekla vest, neznanec se hoče otestiti krivde, za katero je bil podkupljen.»

«Lambert se bo izvijal in tajil...»

«Dejstva bodo govorila. Oglasil se mu bom iz tujine kot Meljor, moja zunanost bo dobila zopet prvotno podobo. Tukaj sem!» mu bom zaklical in s pričami mu bom dokazal, da nisem zapustil tujine.»

«No, in potem?» je Leonora drhtela v pričakovanju.

«Zavladali boste na Ležišju ko graščakinja in otrok bo vaš zakoniti dedič. Razdediti vaju ne more, ker nima pravega vzroka in vaju štiti zakon. Ali niso modri moji načrti?»

«Niso izvedljivi», je trepetala ob misli na zvezo z največjim krivičnikom, čigar slednja beseda je laž. Siloma pa je morala zatajiti nezaupanje, zakaj razen nje ni nikogar, ki bi izvojeval pravico.

«Občudovali boste mojo histroumnoš», jo je omamljal in ovijal okrog prsta.

«In plačilo?» se je zavedla v siromaštvu. «S čim se vam bom oddolžila?»

«Hm, plačilo? Srce mi dajte — svoje čisto junaško srce — zveste in neomajene ljubezni vas prošim — poverite mi svoje zaupanje — dovolite, da bom nadomeščal njega, ki vas je zatajil...» Poželjivo je iztegnil roko ter jo ji je položil okrog pasu.

Leonori se je zazdelo, da se jo je ovila ostudna kača. Kakor bilka v viharju, tako je trepetala v njegovi bližini, kar ga je prešinilo z vidnim zadovoljstvom.

«Pot do smotra je zgrajena», ji je strastno pošeplnil. «Lambert še ni napravil oporoke, ker ne pričakuje nagle smrti. Strupa mu sicer

ŠKROPLJENJE PROTI PERONOSPORI IN KROMPIRJU.

Lansko leto smo imeli pri krompirju dobro letino. Nastopila je sicer tudi peronospora ali krompirjeva plesen, toda pozneje in ne tako obšutno kakor leto prej. Tudi letos nismo varni pred to nevarno boleznijo, ki zapuša sledove na gomolju. Peronospora nastopa danes pri krompirju ravno tako kakor na vinski trti ali na hmelju. Škoda, ki jo povzroča na teh sadežih, je velika, zato je naša dolžnost, da jo kolikor le moremo odvrčamo.

Če je bolezen že nastopila, potem jo je veliko lažje ustaviti, ker se širi po notranjosti in razjeda napadene liste. Škoda moramo zabraniti na ta način, da rastline že pred nastopom bolezni škropimo in da zabranimo na ta način okuženje zdravih rastlin. Poškropiti je do dobrega vse liste, tako da troši (seme) sploh ne morejo v notranjost listov. Tudi je potrebno to škropljenje ponoviti, da smo bolj varni pred nadaljnjim okuženjem. Največjo škodo lahko dela vreme, če nam nagaja. Vlažna leta so zaradi tega zmeraj bolj nevarna za širjenje te bolezni kakor pa sušna leta. To smo čutili tudi lansko leto.

Najbolj učinkovito sredstvo za škropljenje proti krompirjevi plesni je raztopina modre galice in apna, in sicer v tej sestavi kakor pri trti in hmelju. Na 100 litrov vode vzamemo poldrugi kilogram do dveh kilogramov modre galice in dva do tri kilograme gašenega apna. Če vzamemo živo apno, zadostuje tista količina kakor pri galici. Ob ugodnem vremenu in pravočasnem, t. j. »varstvenem« škropljenju lahko vzamemo nekoliko manj galice in apna, v nasprotnem primeru pa več.

Pri napravi raztopine je postopati tako-le: Galico raztopimo posebej in apno posebej v količinah na primer po 50 litrov vode. Ko je zmes do dobrega premešana, pregledamo s fenolftaleinovim papirjem, če je raztopina s pomočjo apna zadosti razkisana. Če ni, je treba še toliko apna dodati, da postane navedeni papir čisto rdeč.

Prvič moramo krompir škropiti pred cvetenjem, kakor hitro je osut. Napačno bi bilo, ako bi s tem delom kaj dlje odlašali. Za oral krompirja potrebujemo poprek 500 litrov škropilne tekočine.

ne bom podtaknil, tudi krogle mu ne privoščim, izročil pa ga bom nezgodi z enakimi posledicami in učinkom. Poskrbel mu bom, da se bo ponesrečil na lovu ali na sprehodu. Lahko se mu pripeti še kaj drugega, saj je toliko načinov smrti, ki jih pripisujemo nesrečnemu naključju. Tako bo poginil brez oporoke in vi boste gospodovali na Ležišju. To pa le tedaj, ako boste moji, samo moji...

«Nikdar!» je vzkipele ter ga je pahnila od sebe.

«Ne odganjajte sreče, ki se vam ponuja s smehljajočim obrazom.»

«Raje umrjem. Poberi se, morilec!»

Kakor lev se je vrgel hinavec na nesrečnega žrtev ter jo je pričel neusmiljeno daviti; kmalu pa je prenehal — moral se je nečesa domisliti — vlekli jo je na hodnik, kjer se jo je oklenil z obema rokama in poklical na pomoč.

Po hodnikih se je začulo nemirno tekanje; od vseh strani so prihajali strežniki in zdravniki, vprašujoči, kaj se je pripetilo.

«Napadla me je, ko sem prišel mimo, zgrabila me je za vrat in davila», je pravil, namišljeno razburjen. «Zvežite jo! Kje je prisilni jopič? Spravite jo na varno!»

Pričela je opisovati dogodek, a upravitelj jo je prevpil, da se ni razumelo, kar je pripovedovala. Strežniki so jo obstopili, zvezali in oblekli v prisilni jopič. Nihče je ni poslušal in verjel njenemu zatrjevanju. Trenutna omejevalica jo je rešila iz mučnega položaja.

(Dalje prihodnjič.)

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Po močnem dviganju so cene žitu zopet malo popustile. Na ljubljanski blagovni borzi so bile zadnje dni (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg) naslednje cene: pšenica, baška 397 Din 50 p do 400 Din; turščica, baška 345 do 347 Din 50 p; oves, baški 305 do 310 Din; moka «0» 555 do 565 Din.

HMELJ. Na žateškem hmeljskem tržišču je povpraševanje že nekaj časa zopet živahno in so se cene okrepile. Tuje blago se plačuje po okrog 6 Din 60 p do 10 Din 10 p, domače pa po 57 Din 25 p do 60 Din 60 p za kilogram (1700 do 1800 Kč za 50 kg).

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v avstrijskih:

1 ameriški dolar za 56 Din 20 p do 56 Din 40 p; v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 798 do 801 Din;
100 nemških mark za 1358 do 1361 Din;
100 madžarskih pengov za 991 Din 10 p do 991 Din 10 p;
100 italijanskih lir za 298 Din 30 p do 300 Din 30 p;
1 dolar za 56 Din 80 p do 56 Din 90 p;
100 francoskih frankov za 222 Din 66 p do 224 Din 66 p;
100 češkoslovaških kron za 168 Din do 168 Din 80 p.

Sejmi

18. maja: Gornji Logatec, Žužemberk.
19. maja: Bogojina, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Ptujška gora.
20. maja: Mozelj, Tržič, Senožeti, Velka-Marija Snežna.
21. maja: Rajhenburg, Videm pri Brežicah (le za živino), Vinica, Stičina, Poljčane, Velenje.
22. maja: Laško, Loka (okraj Laško), Moravče (okraj Litija), Št. Lambert, Radovljica, Sv. Jelena pri Čakovcu, Marenberg.
23. maja: Sv. Peter pod Svetimi gorami (živinski in kramarski sejem), Veliki Cirknik.
24. maja: Velike Lašče, Vesela gora, Nova vas (okraj Logatec).
25. maja: Mengeš, Mala Gora, Svetina, Trojane-Sv. Gotard, Vitanje, Gornja Radgona, Kotlje, Sv. Urban pri Ptuj, Rogatec, Verače.
26. maja: Stara gora.

Izguba ali dobiček

(Dogodbica.)

Kadar je bil Žohar «v rožicah», takrat je morala vsa okolica cveteti okrog njega. Možiček je bil voznik, zato si ga je večkrat privoščil zvrhano merico; ni bilo skoro dneva, da se ga ni pošteno navlekel.

Razposajena vaška mladina je imela z Žoharjem obilo opravila. Pomagala se mu je smežati in jokati; mož je bil ob pijači silno živahen, pa tudi otožen, kakor je pač nanese. Jokal se je tudi, kadar sta se sprla z ženo, ki ni poznala šale ter mu je zrasla čez glavo.

«Mica je koklja, jaz pa golobček», se je šalil v gostilni nekega večera in dostavil: «Bog mi odpusti!»

«Hvaležen bodi, da imaš tako ženo», ga je opomnil nekdo izmed družbe. «Kamor se ganeš, ti je za petami.»

«Marsikdaj ti je že olajšala pot iz gostilne», je godrnjala soseda. «V jeseni bi bil utonil, da te ni izvlekla iz potoka.»

«Fantje, zapojmo!» je Žohar zavrnil neprijetne očitke. «Konju sem dal ovsu in voz je pod streho.»

«Pijmo!» so trčili in pili na njegov račun; vmes so prepevali zdravice in možiček je jokal od veselja.

«V družbi se razvedrim in pozabim trpljenje», je modroval. «Godi se nam kakor v nebesih.»

«Vlečejo te, dedec», ga je oštela sosedova Katra. «Ali veš, kako so te že potegnili?»

«Ko so me nesli v vreči domov, kajne da? Res ni bilo lepo, pa jim tudi ne zamerim.»

«Pa v hlev so te zaprli.»

«Takrat sem se jezil in grmel ko strela. Bog mi odpusti!»

«Čakaj, Mica bo drugače govorila, ko pride s polenom.»

Tisti večer pa Mice le ni bilo od nikoder. Žohar se je mirno napil, napel in naplesal, na kar mu je glava pričela lesti med kolena.

«Očka, domov pojdite», so mu svetovali vinjeni fantje.

«Naprezite konja, pa gremo v božjem imenu.»

Pomagali so mu na voz, čigar zadnji in sprednji del je vezala dolga sora, zataknjena z železnim klinom v okovani obroček. Tako je vozil Žohar na žago po poti mimo gostilne, kjer se je vselej dolgo zamudil.

Ovil je vajeti okrog ročice, sedel na vrečo z ostankom krme na zadnjem delu voza, odel se je s konjsko odejo in pognal konjiča, ki je vaje potel tekel proti domu.

Voznika je zazibalo drdranje v globoko spanje. Prav nič ni čutil, ko je na ovinku za gozdom počila sora — zadnji konec je zdrknil s ceste in obstal ob drevesu, srednji del pa je odpeljal konj na domače dvorišče.

Ko se je Žohar v prvi jutranji zarji prebudil na odtrganem vozu, je gledal začudeno okrog sebe. «Ali sem sploh Žohar ali nisem?» je zmeden ugibal. «Ako sem res tisti, kakor sem bil sinoči, tedaj sem izgubil konja, če pa nisem, sem pa našel pol voza. Ne vem, ali je izguba ali dobiček?»

Koprivar.

Večni zvonec

(Dogodbica.)

«Zdaj je vse moje!» Tako je vzkliknil Stradarjev Miha po očetovi smrti. Posrečilo se mu je, nagovoriti očeta, da mu je zapustil hišo z njivico in vrtičem.

«Pa ne boš srečen, ker si me izpodrinil», mu je oponosil starejši brat.

«Doto imaš, ki ti jo bom izplačal, čim se oženim. Prej je ne moreš zahtevati.»

«Poceni si me odpravil. Se bo že maščevalo.»

«Oče je tako odredil. Oporoka je bila spisana pred notarjem.» Miha je odšel zmagovalno po opravkih, dočim je brat ostal na vrtu na klopici pod staro jablano z okroglim žlamborjem, zevajočim iz debla. Kolikokrat sta sedela tukaj s pokojnim očetom, ki mu je obljubil hišico po svoji smrti. V tej zavesti je odšel k vojakom v daljne mesto. Ko se je povrnil, je našel očeta v zadnjih izdihljajih in po njegovi smrti je izvedel, da je izročil hišico mlajšemu bratu.

Debela solza mu je spolzela po licu ob spominu na očeta in ob misli, da bo moral zapustiti rodni dom. Rad bi izplačal bratu večjo doto, kakor je njemu odmerjena, samo da bi obdržal hišico, ki mu po pravici pripada. Vedel je, da bi tukaj brata ne mogel pregovoriti, poznal pa je njegovo praznoverje — stran, na kateri ga bo poskusil omajati.

Spomnil se je, da hrani v podstrešju med staro šaro zvonec, ki mu ga je kot otroku podaril župnik za plačilo, ker mu je stregel pri maši. Poiskal ga je in obesil v votlo jablano na močno nit, katero je speljal med vejem v sobo pod svojo posteljo tako, da je ni bilo lahko opaziti.

Odslej ni hotel brata zavoljo hišice več nadlegovati. Kot najboljša prijatelja sta ležala zvečer vsak na svoji postelji ter se razgovarjala. Kar se je oglašil zvonec z močnim brnenjem zunaj hiše.

«Janez, ali slišiš?» ga je Miha plašno opozoril.

«Slišim. Duhovnik gre mimo z obhajilom.»

Miha je planil iz sobe in vlekli na ušesa. Na nebu se je zibala med oblaki polna luna in poveljevala nočno tišino. Samo tanki

glasovi zvonca so se oglašali od nekod iz bližine.

«Nič nisem videl in slišal.» — Miha je legel na postelj, a zaspati ni mogel, neprestano ga je dramil zvonec. Odslej se je ponavljalo zvončkanje vsako noč od trdega večera do pozne dvanajste ure.

Mimo Stradarjeve koče je prišel nekega večera tujec in poprosil za prenočišče. Brata sta ga sprejela v svojo sobo in Janez je, kakor vedno, odprl okno, češ, da ne more spati v zatohli sobi. Kmalu je zabrněl zvonec, Miha se je pričel znojiti.

«Noben noč nimam miru,» je razlagal neznanec, «sam ne vem, kaj to pomeni.»

«Večni zvonec... Morda vas svari ali opominja, kliče ali prosi... Kdo vé, kaj ni prav pod vašo streho.» Tujec je utihnil in zlezal pod odejo.

«Nič ne vem, kaj bi ne bilo prav,» je premišljal Miha v strahu in skrbi.

«Kaka nepopravljena krivda... Duh, ki je nekaj zagrešil, nima miru in išče rešilca. Niso redki taki primeri.»

Miha je oživela domišljija. Videl je v duhu očeta, trpečega zaradi tega, ker je zavrnil starejšega sina in postavil mlajšega za naslednika. Skrivnostno brnenje so njegovi vzdihli iz večnosti in klici na pomoč. Kakor ogenj ga je žgala zavest, da je očetova duša nesrečna zaradi njegove sreče. Vse v njem je govorilo, da je dolžan popraviti storjeno krivdo.

Janez je dosegel, kar je nameraval. Miha mu je prepustil hišico in sprejel njegovo doto. Pobotala sta se pred sodiščem, zvonček pa je utihnil ter se ni več oglašil.

Soteščan.

Vsem poverjenikom, članom in prijateljem Vodnikove družbe

Vodnikova družba v Ljubljani bo izdala letos v tretjem letu svojega obstoja štiri nad vse zanimive, zabavne in poučne knjige, ki so naslednje:

1.) **Vodnikova pratika za leto 1929.** Ta bo prinesla poleg koledarske vsebine tudi celo vrsto zelo zanimivih spisov iz gospodarstva, zdravilstva, gospodinjstva in raznih drugih vprašanj, ki nas danes najbolj zanimajo. Bogato bo okrašena tudi s slikami.

2.) **Fran Govekar: «Olga».** Povest je zajeta iz burnega življenja povojnih let in globoko razgrinja bolesi, rane in strasti, ki so tedaj razjedale pod pritiskom trenutnih vojnih milijonarjev vse naše javno življenje v mestu in na deželi.

3.) **Ivan Matičič: «Na mravi straži».** Ta zgodovinska povest nam bo obudila velike spomine davnih časov ter pokazala ono dobo, v kateri so se morali naši predniki boriti za svojo svobodo in življenje s krvoločnimi Turki.

4.) **Ivan Lah: «V borbi za Jugoslavijo».** Ta velezanimiva knjiga bo podala ob 10letnici našega osvobođenja vse one velike dogodke, ki so se godili tik pred vojno in med vojno okoli nas in pri nas, dokler nam ni zasijal 1. december leta 1918. Knjiga nam bo pripovedovala, kako se je pojavil beli orel nad Balkanom, kako je stopil na prestol naš kralj Peter I., Veliki Osvoboditelj, kako se je mala Srbija pripravljala na veliko delo, kako so se hitro vrstili zgodovinski dogodki, dokler ni nastala balkanska vojna in tik nato svetovna. Pripovedovala nam bo, kako je tudi slovensko vprašanje stopilo pred evropski svet in smo Slovenci iskali svojo rešitev v jugoslovenstvu, tako da smo lahko rešili sebe in svojo zemljo iz tujih rok. Knjiga bo bogato ilustrirana.

Prosimo vse gg. poverjenike(ce), da agitirajo s tem lepim književnim darom med znanci in prijatelji s pozivom, naj pristopijo v velikem številu k Vodnikovi družbi. Ta lepi književni dar naše Vodnikove družbe naj vzbudi vse gg. po-

verjenike (ce), da bodo tem intenzivneje nabirali člane in skušali pridobiti družbi čim več članov.

Vsačega člana pa prosimo, naj tudi on v svojem ožjem prijateljskem krogu vzbudi interes za Vodnikovo družbo. Vsak član Vodnikove družbe naj skuša pridobiti družbi vsaj enega novega člana ter ga naj prijavi poverjeniku svojega kraja, odnosno centralni pisarni v Ljubljani.

Vse ljubitelje lepih knjig, ki še niso člani Vodnikove družbe, prosimo, naj prijavijo svoje članstvo pri poverjeniku svojega kraja, odnosno pri centralni pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani. Za mal znesek 20 Din bo dobil vsak član zgoraj omenjene štiri lepe knjige. Torej na delo za Vodnikovo družbo! Pristopajte k družbi v velikem številu!

DOMAČE NOVOSTI

* **Vsem društvom ZKD!** Bliža se občni zbor Zveze kulturnih društev in treba je napraviti bilanco našega naprednega prosvetnega dela. ZKD je zato poslala v pričetku tega meseca vsem društvom tiskovino «Statistično poročilo» s prošnjo, da jo vestno in točno izpolnijo ter vrnijo najkasneje do danes na naš naslov. Ker nam še mnogo društev do danes ni odgovorilo, jih tem potom ponovno prosimo in pozivamo, naj nam svoje podatke pošljejo takoj, da moremo vse potrebno pripraviti do našega občnega zbora. Naj ne bo nobenega društva, ki ne bi poročalo o svojem delu, kajti le po tem bomo spoznali veličino našega napredka. Prihranite nam nepotrebno dopisovanje in stroške za urgence in odgovorite na vprašanja v statističnem poročilu takoj! — Zveza kulturnih društev, Ljubljana, Kazino, II. nadstr.

* **Proračun mestne občine ljubljanske odoben.** Odsek finančnega ministrstva za avtonomne proračune je odobril proračun mestne občine ljubljanske za tekoče leto.

* **Tridesetletnica županovanja g. Alojzija Sela v Zrkoveh.** V torek 15. t. m. je minulo 30 let, odkar stoji na čelu občine Zrkove pri Mariboru tamošnji ugledni posestnik in gostilničar g. Alojz Sel. Gospod Sel je stara narodna korenina, ki tudi v najtežjih časih našega suženjstva ni klonil svoje glave. Je tudi vedno bil odločen in zaveden naprednjak, svojčas pristaš Narodne stranke za Slavjansko in po prevratu pristaš Demokratske stranke, ki se kljub raznim vabam nikdar ni vdal. Mariborske in okoliške organizacije SDS so sklenile, da priredijo danes 17. t. m. na praznik Vnebohoda popoldanski izlet v prijazne Zrkove v gostilno g. Sela, kjer hočejo ob neprisiljeni zabavi počastiti vrlega narodnjaka na njegovem domovanju.

* **Smrt odlične slovenske žene.** Te dni je umrla v Celju soproga bivšega tamošnjega župana in odvetnika dr. Jurā Hrašoveca gospa Lina. Z njeno smrtjo je nastala velika vrzel ne samo v življenju odlične Hrašovečeve rodbine, marveč tudi v življenju Celja. Rojena je bila v Št. Pavlu v Savinjski dolini kot hčerka graščinskega oskrbnika Petrička, rodom Čeha. Tudi njena mati je bila Čehinja. Tako je bila že v mladih letih vzgojena v narodnem duhu. Svoje tri sinove in dve hčerki je vzgojila strogo v narodnem duhu. Bodi ji lahka zemlja, ki jo je tako ljubila. Ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

* **Napredna zmaga pri občinskih volitvah v Sevnici.** Predzadnjo nedeljo so se vršile v Sevnici občinske volitve. Klerikalci so računali, da bodo dobili občino v svoje roke, a se njihovo pričakovanje ni uresničilo. Pri volitvah so dobile: SKS 105 glasov (7 odbornikov), SDS 71 glasov (5), SLS 136 glasov (10), SSJ 38 glasov (3). Dočim sta SKS in SDS od zadnjih skupščinskih volitev, ko sta skupaj dobili 140 glasov, napredovali za 36 glasov, je SLS nazadovala za okroglo 90 glasov.

* **Šolska vodstva, pozor!** Letošnji Ljubljanski velesojem se bo vršil od 2. do 11. junija in bo padel torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno ona na deželi, naproša uprava Ljubljanskega velesojma, naj svoje izlete uredijo tako, da si bo mladina v zvezi z izletom mogla ogledati tudi velesojem. Na velesojmu bo zbrano prilično

vse, kar more zanimati tudi mladino in dvigati njen narodni ponos, kajti večino razstavljenih predmetov je ustvarila slovenska roka in slovenski um. Razlaga pod vodstvom strokovnega učiteljskega bo mladini v največjo korist.

* **Obnoveitev obrata v cementarni v Mojstrani.** Uprava Tovarne portlandskega cementa, d. d. v Mojstrani, se je odločila, po dolgoletnem mirovanju ponovno vzpostaviti obrat v cementarni. Pred dobrim mesecem je upravni odbor družbe sklenil nabaviti stroje. Cementarna bo pričela obratovati v početku junija s kapaciteto okrog 2000 vagonov prvovrstnega portlandskega cementa in 1000 vagonov apna. S produkcijo apna se je že pričelo. Vodstvo cementarne v Mojstrani je prevzel domači strokovnjak g. Mihajlo Rozman, prejšnji dolgoletni ravnatelj tvornice cementa v Zidanem mostu.

* **Aero-klub «Naša krila» v Mariboru** bo priredil v prid fonda za zgradbo aerodroma in nabavo zrakoplova ter ustanovitev pilotske šole velik letalski dan na binkoštno nedeljo 27. t. m. na Teznu pri Mariboru. Sodelovalo bo deset naših vojni in civilnih aeroplanov: Breguet, Potez, Dewoitin, Brandenburg, Daimler z našimi najboljšimi piloti in avion «Ljubljana». Pričetek bo ob 9. zjutraj. Vstopnina 10 Din, člani z izkaznico 5 Din, dijaki 5 Din, dijaki člani z izkaznico 2 Din. Predprodaja vstopnic v Mariboru v trafikah: g. Golež (Aleksandrova cesta) g. Svetek (Slovenska ulica) in Glavna trafika (Glavni trg). Obiskovalci izven Maribora imajo na železnicah polovično vožnjo. V primeru slabega vremena bo prireditev na binkoštni ponedeljek.

* **Bivanje tujih državljanov v Jugoslaviji.** Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo, da smejo oblastva v bodoče tujim državljanom dovoljevati bivanje v naši državi tudi preko onih rokov, ki so bili doslej v veljavi. Zlasti onim tujim državljanom, ki so že leta 1918. bivali na našem ozemlju in žive od onega časa stalno v Jugoslaviji, smejo oblastva izdati dovoljenje za neomejeno bivanje.

* **Premične zapuščine po italijanskih državljanih.** Naša sodišča se morajo glede premične zapuščinske imovine italijanskih državljanov, nahajajočih se na našem ozemlju, ravnati po § 23. zapuščinskega patenta iz leta 1854., to je, naša sodišča morajo prepustiti razpravljanje pristojnemu italijanskemu oblastvu. Vendar je treba poprej poravnati dedne pristojbine po naših zakonih, ker ni med našo državo in Italijo še sklenjena nobena pogodba in tudi ni bila izdana nobena naredba, s katero bi se za take primere izključilo dvojno obdavčenje.

* **Kateri avstro-ogrski kovani denar je pri nas še v veljavi.** S parskim drobižem je izenačen samo predvojni avstro-ogrski kovani denar iz niklja in pakfonga po 10 in 20 vinarjev. Bivši avstro-ogrski železni kovani drobiž po 20 vinarjev in pa bakreni novci po 1 in 2 vinarja niso več zakonito plačilno sredstvo.

* **Znižana vstopnina na velesojem.** Uprava Ljubljanskega velesojma je sklenila delno znižati vstopnino za obisk velesojma, ki se bo vršil od 2. do 11. junija. To znižanje bo zlasti veljalo za državne in privatne nameščence ter dijaštvo. Izdajale se bodo namreč vstopnice za dve osebi skupno za ceno 15 Din. Te vstopnice se bodo dobile le v predprodaji pri uradu velesojma (ekonomat). Pozivamo vse stanovske organizacije, da naroče skupno za svoje člane potrebno število vstopnic.

* **Pismo iz Francije.** Iz Montmiraila nam pišejo: Tudi mi se oglašamo v naši ljubi «Domovini». Tu živimo dokaj mirno življenje. Velikonočne praznike smo preživeli dobro, toda ne tako lepo kakor doma, daj nam tu nič ne manjka. S svojci si zelo želimo svidenja, le, žal, da se nas usoda noče usmiliti in zboljšati razmere v naši ljubi Jugoslaviji. Moramo se mučiti in boriti se za svoj kruh po tujih deželah. Ako začnemo razmišljati o naši usodi, se nam nehotе zasolze oči. Delati moramo težko delo, če hočemo zaslužiti par frankov več in da si nekaj prihranimo. Zabavamo se največ s petjem in šalo, a sedaj nas je začel zabavati tudi «Skovir», kateremu se prav od srca nasmejemo in ga vsakomur priporočamo.

Srčne pozdrave Vam g. urednik, vsem bralcem in bralkam «Domovine» in našim dragim v Prezidu pošiljajo: Jakob Kenda, Ciril Ožbolt, Franjo Zaggar, Lustik, Marija Šebalj in Ivan Šebalj. (Velikonočna uganka pravilno rešena. Op. ur.)

* V Jugoslaviji so Ljubljanski velesejmi že tako udomačeni, da jih pozna tako rekoč že vsaka vas od Triglava do Ohridskega jezera. Množice, ki so obiskale Ljubljano in njene velesejme, so se vrstile domov in so naravno razširile vesti o tem, kar so videle in slišale. To je povzročilo, da so dovažali vlaki od leta do leta več obiskovalcev. Letošnji velesejem se bo točno po programu otvoril 2. junija in se bo istotako točno zaključil dne 11. junija. Naj že sedaj vsakdo gleda na to, da ne zaide med zamudnike, kajti letošnji velesejem bo zelo bogato založen. Zadovoljstvo nas navdaja, da moremo javiti, da so za letošnji velesejem že vsi razstavniki prostori zasedeni. Ne bo ga stanu in posameznika, ki bi na razstavnem prostoru ne prišel na svoj račun. Zbrano bo prilično vse, kar zanima našega človeka, brezkončna vrsta stvari, ki jih je človek ustvaril s trudom svojih rok in s svetlostjo svojega uma. Kaj pomeni tak nazorni pouk, tak neposreden stik z razstavljenimi vzorci za podjetnost posameznika, si lahko mislimo. Prav dobro je, da pada velesejem letos še v šolsko leto, tako da bo šolam dana možnost obiska in razlage pod vodstvom strokovnega učiteljstva. Na drugi strani pa si more dobaviti vsakdo to, kar rabi potrebnega, prav na velesejmu najceneje, ker bo razstavljeno samo najboljše blago naravnost od producentov. Legitimacije za obisk velesejma v zvezi s pravico na znižano železniško voznišnico bodo v kratkem dane v promet.

* Pozdrav iz Francije. Iz Montceau les Mines nam pišejo: Spoštovani g. urednik, prosimo, da nam odstopite malo prostora v naši ljubi «Domovini». Bližajo se binkoštni prazniki in ob tej priliki nam misli zopet močnejše pohitevajo nazaj v našo staro domovino. Vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine», uredništvu, prijateljem, sorodnikom in sotrpinom rudarjem želimo podpisani slovenski delavci prav srečne in vesele binkošne praznike: Valerija in Karel Trbovc iz Trbovelj, Anton Badič iz Brežic, Ivan Belinc iz Rajhenburga (naročnik), Jože Štepec, Jože Štritar, Franc Tovornik, Feliks Oberstar, Franc Kantar, Ivan Kobal, Miha Blatnik in Rudolf Blatnik.

* Zgodej roj. Iz Zavrstnika nam pišejo: Posestnik g. Kaplja je imel te dni prvi roj. Starejše čebele so se dvignile, mlade pa so vse popadale na tla in poginile zaradi deževja in hladnega vremena.

* Zvonovi na letošnjem Ljubljanskem velesejmu. Lepo ubrani zvonovi, vlti od Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, bodo tudi letos peli svojo kovinsko pesem na velesejmu. Na to posebno opozarjamo naše podeželsko ljudstvo in že sedaj vabimo vse one, ki nameravajo svojim cerkvam preskrbeti nove zvonove, da si pridejo ogledat na velesejem zvonove.

* Seznam rejcev in oskrbnikov plemenskih bikov v Prekmurju in Medjimurju, katerim je veliki župan mariborske oblasti priznal častne diplome, odnosno pohvalnice za prvovrstno vzrejo, odnosno oskrbo bikov simodolske pasme: 1.) Srez Prelog: Veliko ministrsko diplomu dobi Trgovišno poglavarstvo Prelog. Pohvalnico velikega župana dobita Mjesna občina Donji Vidovec in Trgovišno poglavarstvo Prelog. — 2.) Srez Murska Sobota: Veliko ministrsko diplomu dobita Štefan Benko (Murska Sobota) in Štefan Kūhar (Puconci). Pohvalnico velikega župana dobe: Štefan Benko (Murska Sobota), Štefan Vazar (Martjanci), Štefan Flisar (Veščica), Jožef Düh (Vučja Gomila), Jožef Kovač (Prosenjakovci), Jožef Nemet (Čikačka vas), Janez Hari (Križevci) in Mikloš Legen (Noršinci). — 3.) Srez Čakovec: Veliko ministrsko diplomu dobi uprava državnega razsadnika Vukonov. — Nagrade za biko dobe: 1.) Srez Prelog: Mjesna občina Donji Vidovec (600 Din), Trgovišno poglavarstvo Prelog (600), Mjesna občina Turčiče (400), Mjesna občina Orehovica (400), Mjesna občina Kotoriba (400), Trgovišno poglavarstvo Prelog (dvakrat 400). — 2.) Srez Murska Sobota: Geza Vazar (Martjanci);

600), Štefan Flisar (Veščica; 600), Jožef Düh (Vučja Gomila; 600), Jožef Kovač (Prosenjakovci; 600 in 400), Jožef Nemet (Čikačka vas; 600 in 400), Janez Hari (Križevci; 600), Matija Banfi (Krnici; 400), Aleksander Varga (Središče; dvakrat 400), Janez Antalič (Vučja Gomila; 400), Franc Zrinski (Ivanovci; 400), Koloman Flisar (Rankovci; 400), Aleksandar Šiftar (Strukovci; 400), Jožef Holsedl (Fikšinci; 400), Matija Bende (Pertoča; 400), Franc Zrim (Kuzdobljanje; 400), Štefan Barbarič (Predanovci; 400), Janoš Škalič (Sebeborci; 400), Štefan Flisar (Gorica; 400), Franc Lutar (Križavci; 400), Adam Smodiš (Stanjovci; 400), Štefan Krančič (Puconci; 400). 3.) Srez Čakovec: Franjo Žerjav (Putjani; 600), Štefan Magdalenič (Črečan-Macinec; 400), Mjesna občina Gornji Hraščani; 400), Bogdan Imbro (Tupkovac-Gor. Mihajlovac; 400), Mjesna občina Strahoninec; 400), Mjesna občina Nedelišče (400), Anton Ovčar (Belica; 400), Ivan Čajnovič (Gibina; 400), Tomo Bratković (Macinec; 400). — 4.) Srez Dolnja Lendava: Franc Soos (Dobrovniki; 600), Matija Čeh (Nedelič; 600), Pavel Sonn (Kapca; 600), Vida Vendl (Centiba; 600), Janez Petek (Gomilica; 400), Peter Šolar (Nedelič; 400), Nikoča Gutman (Dokležovje; 400), Ludvig Cigan (Kapca; 400), Štefan Bojnec (Strehovci; 400), Franc Škaberne (Črenšovci; 400). Vrh tega so nakazane najodličnejši rejcem tudi državne premije v zneskih po 800 Din. Imena teh so: Štefan Kūhar (Puconci), Mikloš Legen (Noršinci, občina okolica Čakovec, Štefan Bakan (Nedelič), Peter Šolar (Nedelič), občina Prelog.

* Kupujte avtomobile in motorna kolesa na letošnjem velesejmu v Ljubljani, ki se bo vršil od 2. do 11. junija. Le tu se bo kupcu nudila najboljša prilika, pregledati vse in kupiti ono, kar mu prija. Razstavljenih bo v posebnem, obsežnem paviljonu nad 200 avtomobilov in motornih koles vsakovrstnih svetovnih znamk.

* Porušena brv med Javornikom-Koroško Belo in Dobravo. Pri povodnji leta 1926. je narasla Sava porušila most med Javornikom in Dobravo, katerega so uporabljali predvsem delavci s Save in Javornika pri pohodu v službo v tovarno na Dobravi in nazaj, in so potrebovali za to pot dobre pol ure. V vsej bližnji okolici ne veže drug most bregov Save in so se prizadeali morali posluževati onega na Stari Savi ali pa brvi v Žirovnici, kar je pomenilo vsakikrat poldrugurno zamudo. Ker se okrajni cestni odbor baje zaradi pomanjkanja sredstev ni pobrigal za gradnjo novega mostu, so si na Dobravi zaposleni delavci iz lastnih sredstev sami napravili enostavno brv, ki je služila dve leti, a jo je pri sedanjem nepretrganem deževju voda zopet deloma porušila, tako da delavci s Save in Javornika, ki hodijo na delo v tovarno na Dobravi, zopet morajo delati poldrugurni ovinek čez most na Stari Savi. Preteklo nedeljo je neki gospod v mišljenju, da je brv še dobra, padel v vodo in se ima zahvaliti le naključju, da to ni imelo resnejših posledic. Vsekakor je pri prekorajčenju nezavarovane brvi precejšnja nevarnost, da utoneš. Na merodajnem mestu naj se zavzamejo za to, da se ta nedostatek čimprej odpravi, pri čemer naj bi tudi domača podjetja nudila svojo podporo.

* Nesreča pri gradbi stanovanjske hiše v Celju. Mizarski mojster Jurij Škodnik je ogledaval novo zgradbo stanovanjske hiše mestne občine «pri Kroni» v Celju. Splezal je na zidarski oder v prvo nadstropje. Po nesreči je stopil poleg deske, zgubil ravnotežje in padel na zemljo 4 m globoko. Poklicani zdravnik je ugotovil težke notranje poškodbe in odredil, da so ranjenca prepeljali v javno bolnico.

* Požar. Pišejo nam: V noči od sobote na nedeljo je nastal na nepojasnjem način ogenj v gospodarskem poslopju g. Ivana Cenelja, posestnika v Tremeljih, ter docela upepelil poslopje z več stroji in še dva sosedova objekta. Le prostovoljnima gasilnima društvoma Celje in Laško se imamo zahvaliti, da se ni pripetila še večja nesreča. Posebno celjskemu gasilnemu društvu gre zahvala za njegovo požrtvovalno delo.

* Neznano dete najdeno. V ponedeljek 7. t. m. je našel g. Zvižaj, posestnik v Št. Juriju ob južni

železnici, pod oknom svoje hiše dva meseca staro dete ženskega spola. Dete je bilo povito v lepo perilo. Poleg njega je ležal listek s sporočilom, da je deklici ime Frančiška in da je rojena 26. februarja t. l. Kdo je dete odložil, se ni dalo doznati.

* Požar. Pišejo nam: Te dni je nastal požar pri g. Karbi, posestniku in krojaču v Kuršencih. Požar so zakrivali otroci. Starši, pazite na vžigalice!

* Samomor v duševni zmedenosti. V Srednji vasi pri Št. Juriju se je obesil v domači dvornici posestnik Franc Kristanc. Malo pred svojim obupnim dejanjem je še cepil drva. Domnevajo, da se mu je zmešalo.

* Poskus samomora v Hrastniku. V jez precej naraslega potoka Brince v Hrastniku je skočil v samomorilnem namenu neki rudar. Brat samomorilnega kandidata je s pomočjo mimoidočih z veliko težavo potegnil nesrečnika še živega iz vode. Po prvi pomoči so ga oddali v rudniško bolnico.

* Nepojasnjena samomor mlade žene v Prekmurju. Letos v januarju so veselo godli godeci na poroki Judite Bedekove z Jarošem Dervaričem v Sebeborcih. Te dni pa so ji isti godeci svirali žalostinke na njeni zadnji poti v kraje, iz katerih ni vrnitve. Njen mož je bil vdovec in je privedel v zakon tri otroke. Živeča sta v miru in zadovoljstvu in nihče ni pričakoval tako žalostne razdružitve. V nedeljo 6. t. m. zjutraj je Judita kakor običajno pripravila družini zajtrk. Pri tem ni nihče opazil kaj posebnega na njenem obnašanju in nihče ni slutil katastrofe, ki bo zadela hišo prihodnje ure. Po zajtrku se je odpravil mož po svojih poslih v hlev, otroci pa so se podali k maši. Ko se je mož čez dobro uro vrnil v hišo, je takoj pograbil ženo, toda misli si ni pri tem ničesar huđega. Toda ko so se vrnili otroci in je bil čas prirediti s pripravljanjem kosila, žene pa le ni bilo od nikoder, se je pričela moža polasčati skrb. Z družino vred je pričel iskati pokojnico. Po dolgem iskanju so jo končno našli obešeno na podstrešnem tramu. Ljudje si njenega dejanja ne vedo razlagati drugače, kakor da je šla pokojna Judita v smrt v hipni zmedenosti. Nesrečno pokojnico je na njeni zadnji poti spremljalo številno ljudstvo.

* Iz zapora bi rad pobegn'l. V sodne zapore v Mostaru so privedli te dni nekega Mato Radoša, ki je zagrešil več tatvin ter je že par let presedel po zaporih. Z njim vred se je nahajal v zaporu tudi neki Slovenec, katerega je Radoš nagovarjal, naj bi pobegnila iz zapora, kar pa je Slovenec odklonil. Ponoči je Radoš nekoliko skrivil omrežje na oknu ter se skušal preriti skozi omrežje, kar pa se mu ni posrečilo. Slovenec je poklical stražo, ki je Radoša zopet potegnila nazaj v zapor. Da bi se maščeval, je Radoš napadel svojega foveriša.

* Žalostna usoda rejaka v Kanadi. Iz Levacka v Kanadi nam pišejo z dne 27. aprila: Tu smo imeli dolgotrajno zimo, ki je trajala šest mesecev, in smo že mislili, da je ne bo konec. Razveselila so se naša srca pomladi, da nam bo prinesla kaj lepega in prijaznega, toda žal, ljudje obračajo, Bog obrne! — Dne 25. aprila se je pripetila v našem rudokopu velika nesreča, ki je zahtevala žrtev Jugoslovana. Josip Dorič, rodом Primorec, je razstreljeval kamenje. V rudokopu je nastala eksplozija, ki je usmrtila Doriča, dva težko poškodovala, in enega lažje. Josip Dorič je bil vsem Slovincem in Hrvatom kakor tudi drugim narodom jako priljubljen. Zato nas je ta nesreča silno potrla; izgubili smo vse veselje do delo in do vsega, ko ga je kruta smrt iztrgala iz naše srede. Doriču sta lausko leto umrla žena in otrok v starem kraju in je ostal popolnoma sam. V kratkem je nameraval odpotovati v svojo domovino, a je postal žrtev rudokopa. Naj mu bo rahla gruda kanadska! — Ludovik Kolenc.

* Smrt starčka v apnenici. V okolici Tržišča na Dolnjemskem je bil 91letni Janez Kuček, doma iz Solnika, splošno na glasu kot dober apneničar, ki se je skoro vse svoje življenje pečal z žganjem apna. Nedavno se je podal v apnenico posestnika Fr. Blažiča iz Tržišča, da pospravi pepel. Apnenico so par dni prej ugasili, obstojala je pa opasnost, da se staremu Kukcu zgodi nesreča. Zato so vsi prisotni branili starčka, naj se nikar ne po-

daja v nevarnost. Posebno še lastnik g. Blažič mu je odločno zabranil, da bi šel v apnenico spravljat pepel. Toda stari Kukec je možato odvrnil, da je to že 75. apnenica, iz katere bo spravil pepel in da se ne boji nič hudega. Komaj je začel Kukec v apnenici skupaj grebsti pepel, je z motiko tako nesrečno zadel v obok živega apna, da se je ves obok zrušil nanj. Kljub takojšnji rešilni akciji prisotnih, ki so začeli odkopavati apno, za Kukca ni bilo rešitve. Izkopali so ga šele po 11 urah. Starček je bil seveda z mrtev in ves preparjen od živega apna. Smrt starega izkušenega apneničarja, ki je postal žrtev svojega poklica, je vzbudila med prebivalstvom splošno sošuvstvovanje.

* **Smrtna nesreča finančnega stražnika.** Pri Sv. Ani je močnejši oddelček finančne kontrole, ki pazi na prehode v ljubeljski skupini Karavank. Stražna hišica potrebuje vedno dosti drv, ki jih zbirajo stražniki sami gori v Begunjsčinih ali Košutinih plazovih. Tako je šel te dni popoldne po opravljeni službi v Begunjsčico finančni stražnik Ivan Kregar, da bi nabral čim več drv. Ob dveh je šel, ob štirih so ga pa že našli težko ranjenega sredi plazu med kamenjem. Pri nabiranju drv je menda preslišal, da se je nekje sprožilo kamenje in drvelo naravnost proti njemu. V zadnjem hipu se je hotel izogniti z begom, pa ni bilo več mogoče. Velik kamen ga je zadel zadaj v hrbet in povzročil v drobovju težke poškodbe. Tovariši so ga hitro poiskali in peljali so ga hoteli v Trzin k zdravniku. G. dr. Pance je bil pa slučajno pri Sv. Ani, kjer je v šoli cepil koze. Ta je ponesrečenca hitro pregledal in odredil prevoz v bolnico. Vendar se to ni moglo izvesti, ker je ponesrečeni stražnik Kregar zaradi notranje krvavitve prej izdihnil. Tragična smrt prijaznega mladenciča je vzbudila splošno sočutje še posebno zato, ker je bil pokojnik izredno tihega in mirnega značaja.

* **Voznikova nezgoda.** V noči od predzadnjega torka na sredo se je skoro ponesrečil voznik Karel Geltar iz Črnomlja, ko se je vračal iz Vinice proti Črnomlju. Ima prav dobre konje, ki so ga, četudi je večkrat na vozu pri povratku domov malo zadrževal, pripeljali vedno varno domov. Zaradi slabega vremena in skrajno temne noči pa so konji tokrat zavozili v drugače plitek potok pod vasjo Dragatušem, ki je po deževju zelo narasel. Konji so se iz vode kmalu izvlekli, voznik Karel pa je odplaval na sedežni deski po vodi ter se ujel za vrbo. Tam je obvisel in pričel kričati na pomoč. Dolgo, dolgo je klical, naposled so ga vaščani vendarle slišali in ga rešili iz neprijetnega položaja. Konji so se z vozom sami vrnili domov v Črnomelj, kjer so že mislili, da je Karel utonil.

* **Truplo novorojenčka so našli pri prezidavanju neke hiše v Oplotnici.** Sedanji lastnik je kupil hišo na dražbi, katero je hotel preurediti. Ko so razkopavali steno in oboke, se je udril strop in med lesom je padlo na tla popolnoma razpadlo truplo novorojenčka. Trupelce, katerega spola ni bilo mogoče dognati, je ležalo tam gotovo že nad pet let. Orožništvo poizveduje po storilki, katero bo pa težko dognati, ker so se stranke v tej sobi često menjavale.

* **Od vojakov obstreljen.** Delavec pri okrajnem zastopu v Celju Završnik je bil te dni zaposlen pri škarpi v Ipavčevi ulici. Na nasprotni strani na Glaziji so vežbali vojaki. Streljali so v tarčo s tako zvanimi sobnimi patronami. Naenkrat je začutil Završnik bolečino v levi strani prs in videl, da mu teče kri iz rane malo nad srcem. K sreči je drobna krogla, ki je izgubila zaradi oddaljenosti na moči, zadela na kost, kjer je običajna. Vojaštvo je začelo vežbati na Glaziji po vojni, ne da bi bil med njim in občino kdaj sklenjen kak dogovor. Občina je že ponovno zahtevala, da se ukinejo vežbe na Glaziji, in je dala na razpolago prostor na Sp. Lanovžu.

* **Strašen čin pobesnelega vojaka.** V vojašnici vojvode Mišiča v Ljubljani se je odigrala te dni strašna žalost, ki je zahtevala tri človeške žrtve. Pri 52. polku je služil mladi poročnik Radoslav Vujić doma iz Arangjelovca. Pri istem polku je bil kot podnarednik tudi Črnogorec Simo Vukčević. Z njim so imeli pri vojakih hude preglavice, ker je včasih celo odrekal pokorščino. Njegovi

predstojniki so mu pa vedno prizanašali, ker je bilo tudi znano, da je imel Simo nevarno spolno bolezen. Te dni pa jo je Simo kar na lepem porisal iz vojašnice. Kolovratil je nekaj časa po mestu, nato pa ga je prišla patrolja in ga prignala nazaj v vojašnico. Simo je moral nato k raportu ter je bil v pisarni svojega komandirja, poročnika Radoslava Vujića, temeljito zaslišan. Ko je zapustil pisarno, je gledal ves divji okoli sebe. Videti je bilo, da se v njem kuha divja jeza. Kmalu se je Simo zopet pojavil v pisarni in ustrelil v Vujića, ki se je mrtev zgrudil na tla. Simo se je nato naglo okrenil in zbežal po hodniku naprej. Na stopnicah je opazil poročnika Celarja, ki je bil baš namenjen v pisarno oficirske zadrage. Ne da bi mnogo pomislil, je naperil nanj puško in sprožil. Krogla je pa zgrešila cilj in zadela stopnice. Poročnik Celar je opazil pretečo nevarnost in je hotel zbežati. V naglici pa je padel po stopnicah. To je bila njegova sreča, kajti morilec je mislil, da ga je ubil. Podivjani Vukčević je nato zbežal po hodniku in se skozi malo okence popel na podstrešje in od tam na streho. Vrh strehe se je zasedel in od tu začel streljati. Prva krogla je udarila skozi okno in obstala v adjutantovi sobi, drugi strel, ki je šel skozi okno na hodniku, pa je zahteval svojo žrtev. Nedorodna žrtev Simove pobesnelosti je postal redov Franc Trampuž, doma iz Črnuč. Krogla ga je zadela v trebuh. Bil je mrtev že čez par minut. Blaznež na strehi se je nato začel glasno krohotati vojakom na dvorišču, ki so bežali, boječ se, da bo zopet streljal. V naslednjem hipu je naperil puško sebi na sence. Še enkrat je počilo in nesrečnik si je sam končal življenje. Strel mu je raznesel vso glavo, možgani in kri so brizgali po strehi, truplo se je pa skotalilo nizdol in obležalo na žlebovju. Vse to se je odigralo v nekaj trenutkih in vojaštvo sprva sploh ni vedelo, za kaj gre. Šele ko se je odigral grozni prizor na strehi, se je vojaštvo zavedlo, da se je pripetilo nekaj groznega.

* **Ljubljanska porota. Slepništvo.** Zaradi več sleparstev je bila obsojena Marija Streharjeva, rojena v Lahovčah, na 14 mesecev težke ječe. — **Star pohotnež,** 55letni Josip Medved, železničar v pokoju, bo sedel 14 mesecev zaradi oskrumbe in posilstva. — **Oprostitev.** Pred poroto se je zagovarjal tudi 26letni Ivan Selan, oženjeni posestnik iz Suhadol, izredno nadarjen samouk, ki je ponarejal bankovce in jih nekaj razpečal. Škodo je vso povrnil. Bil je oproščen, kar je poslušalstvo sprejelo z odobravanjem na znanje. — **Uboj.** Na štiri leta težke ječe je bil obsojen 28letni delavec, znan sirovež Stanko Kuralt iz Gornje Senice, ki je sirovež zabodel z nožem svojega tovariša Lojzeta Križaja in že umirajočemu grozil z nožem.

* **Zrel ptiček.** Celjska policija je prejela prejšnji četrtek Jerneja Dolinarja, doma iz Kaple vasi pri St. Pavlu v Savinjski dolini. Ptiček je nedavno vlomil v trgovino urarja Mačka v Rogaški Slatini in pobral, kar se je dalo v naglici odnesti. Do aretacije je prišlo takole: Omenjeni četrtek dopoldne je stopil neznan moški v trgovino zlatarja in urarja Lečnika v Celju in vprašal, ali kupijo nekaj srebrnih predmetov. Na pritrdilo je odšel in se vrnil zopet popoldne. Naložil je na mizo več srebrnih pokrovov ur, 1 poročni prstan z monogramom M. M. in 2 srebrna zapestna gumba z monogramom I. M. Ta dva gumba je pred kratkim kupila baš pri Lečniku soproga urarja Mačka. Dopoldne je dobil Lečnik od Mačka dopisnico, da je bil okraden. To dvojje je potrdilo g. Lečnika v prepričanju, da ima pred seboj vlomilca. Ta je sumno opazil, pustil razloženo srebrnino in jo ubral skozi vrata. Začel se je lov za ptičem, katerega so ujeli na Krekovem trgu. Dolinar, pri katerem so našli še 41 ur, prstane, verižice, broše in razno urarsko orodje, je na policiji vlom priznal.

* **Kurji tatovi.** V kresniški okolici so se pojavili že večkrat kurji tatovi. Nedavno so obiskali kurnik posestnika Cerarja v Verneku, odkoder so odnesli 12 najlepših kokoši. Pa so morali biti zelo pretkani, kajti psa čuvaja so zamotili z mastnimi kostmi; a tatvino so hoteli podtakniti lisici; zato so izpulili kokošim precej perja ter ga raztrosili

okrog kurnika. Pa se domači le niso dali izpeljati na led; manjkalo je namreč vsake krvave sledi. Za prijatelje kokoši se zanimajo sedaj litijski orožniki.

* **Uboj na Dravskem polju.** Te dni je gnaš Hrtiš, hlapec g. Jeza v Apačah, krave iz Maribora in zvečer došel v Strnišče. V gostilni g. Krajnc sta malo prej bila mlada oženjena Apačana Weis in Padar. Oba že okajena možaka sta dohitela gonjača Hrtiša, katerega je Padar brez najmanjšega povoda zabodel dvakrat v levo stran prsi, kar je povzročilo Hrtišovo smrt. Sirovini pa še ni bilo dovolj, nego je nevarno oklal tudi živino.

* **Obsodba pretkanega sleparja.** Pred kazenskim senatom v Novem mestu se je te dni zagovarjal zaradi raznih deliktov znani pustolovec Slavko Grčar, rojen v Novem mestu, pristojen v Ljubljano, bivši lesni trgovec, že kaznovan. Grčar se je izdajal za agronoma, inženjerja in lesnega trgovca. Posebno rad je govoril ljudem, ki si jih je izbral za svoje žrtve, da bi si rad kupil večje posestvo. Ko se je lani mudil v Novem mestu, je kupoval graščino Srebrniče. Kjerkoli se je tu pokazal, so ga imeli za denarnega moža, čeprav je bil v resnici brez pare. Šele, ko je pričel ostajati dolžan za hrano in stanovanje in si je pričel izposojati denar, so pričeli sumiti, da ne more biti z možem vse v redu. Te sumnje so bile potrjene, ko ga je nenadoma vzela noč. Medtem pa so se njegovi grehi vedno bolj množili. Ko se je po dveh letnem skoro nepretrganem delovanju posrečilo možaka letos 4. februarja aretirati, so skoro dnevno prihajale prijave osleparjenih ljudi. Med drugimi je osleparil trgovca Antona Rojca v Ivanči gori za 600 Din, posestnico Stano Telbanovo v Dolah za 520 Din, posestnico Marijo Žitkovo na Verdu za 80 Din, gostilničarja Frca Wallanda v Križevcih za 180 Din, gostilničarke Minko Jemčev v Novem mestu za 195 Din, natakario istotam za 400 Din, trgovčevno ženo Sonjo Radoničev v Ljubljani za 141 Din, voznika Ferdinanda Šiško v Krškem za 70 Din, gostilničarja Frana Sušteršiča v Hotinji vasi za 77 Din, trgovca Stanislava Kneza v Križevcih za 40 Din, finančnega preglednika Frana Kunca v Ljubljani za 60 Din, župnika Janeza Filipiča v Krškem za 100 Din in tako dalje. Obtoženec, ki je začel iskati svoje žrtve tudi med ločenimi ženami, je srednjevelike postave, eleganten ter zelo sigurnega nastopa. Svoje številne grehe je skušal zagovarjati z brezposelnostjo, vendar mu senat ni verjel. Obsojen je bil na šest mesecev težke ječe.

* **Nevaren potepin prijet.** V ljubljanske sodne zapore je privedla orožniška patrolja Rafaela Uršiča, doma iz okolice Mokric, Gore in Podgradca, kjer je bilo znano pribežališče zloglasne Prpičeve tolpe. Oblastva domnevajo, da je bil Rafael Uršič najbrže član zloglasne roparske družbe, ki se je ves čas, odkar so polovili večino Prpičevih rokovanj, znal spretno izmikati roki pravice in je sedaj le po naključju prišel za zamrežena okna. Rafael Uršič je trdil spočetka, da je slovenskega pokolenja. Izdajal pa ga je hrvatski naglas in je končno le priznal svojo domovinsko občino. V kraju Prpičevih rokovanj je živel 22 let in je opravljal v tem času najrazličnejše službe. Ko je roparsko delovanje Prpiča in njegovih drugov najbolj cvetelo, je imel Rafael razne službe v takajšnji okolici, a je bil povsod le kratek čas. Bil je bančni sluga, šumski delavec in drugo. Javil se pa je večkrat celo k orožnikom, a ni bil sprejet. Baš to njegovo veselje, ki ga je gojil do orožniškega stanu, je zelo sumljivo. Saj je znano, da je Čaruga in Prpičeva družba nastopala na svojih roparskih pohodih posebno rada med samotnimi gozdnimi selišči in to v orožniških uniformah. Za upravičenost domneve, da je Uršič eden izmed Prpičevih pajdašev, govori dejstvo, da je Uršič takoj nato, ko so aretirali Prpičevno družbo v naselju, ki je četrt ure oddaljeno od Uršičevega doma, pobegnil v svet. Odtodaj se je klatil neprestano po naši državi. Med tem časom ni stopil niti enkrat v svoje domače kraje, pač pa je blodil povsod drugod. A nikjer ni ostal za daljšo dobo. Najraje se je držal med tem časom samotnih selišč, zginil pa je povsod že po preteku nekaj dni kakor kafa. Zadnje čase se je Rafael Uršič klatil po novomeški okolici. Vedel je, da je Slo-

venija zaradi odlične javne varnosti zanj kakor Žerjavica. Po dolenskih gričih je menjaval svoje bivališče celo dnevno. Na svojem pohodu je prišel tudi preko Rogenšperka v Šmartno. Mož je moral biti pač zelo lačen, ker je stopil v več hiš ter prosil povsod za hrano. Kmetje so bili seveda pripravljeni nasititi krepkega in stasitega moža pod pogojem, da prime za delo, katerega sedaj na pomlad nikjer ne manjka. Tujec se je oglašil tudi pri fotografu g. Ljubcu. »Nasekajte malo drv, pa dobite kosilo«, mu je dejal gospodar. A tujec je osorno odgovoril: »Še svoj živ dan nisem delal, pa tudi ne bom!« Nato je krepko preklinjajoč odšel k sosedu. Tam se mu je dogodilo isto. Ves razburjen je stekel tujec na cesto, kjer stoji znamenje. Na cesti je zagrabil težko skalo ter jo treščil v Križanega. »Pomagaj mi, če si Kristus!« je grozeče zarjul. Vedel se je tako sirovo in je najpodlejše skrunil verska čuvstva navzočih. Pa je bil bogokletniku usojen hiter konec. Po cesti sta prišla po službenem obhodu dva orožnika, ki sta tujca aretirala in ga odvedla s seboj, na kar so ga spravili v ljubljanske zapore. Da je jetnik nevaren človek, je po dosedanjih dognanjih povsem gotovo, gre še za to, ali je ime, pod katerim se izdaja, resnično.

* Pri telesnem zaprtju, hemeroidih, želodčnem in telesnem motenju, boleznih na jetrih in vranicah, bolečinah v križu in hrbtu je grenčica »Franz Josef« izborna sredstvo, ako je vzameš večkrat na dan. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih primerih vsak dan zjutraj in zvečer piti pol kupice vode »Franz Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Iz zgodovine kmetijskega stanu

Kmetijski upor v XVI. stoletju.

II. (nadaljevanje).

V zadnjem članku pod tem naslovom smo skušali razložiti, kakšne so bile gospodarske razmere koncem XV. in v začetku XVI. stoletja; tudi smo navedli vzroke, ki so slednjič tudi potrepčljivemu slovenskemu kmetu potisnili v roke orožje, s katerim je mahnil po brezsrčni gospodi, ki ga je izžemala in mu jemala zadnji ostanek veselja do življenja. Slovenski kmet je začel pravični boj »za staro pravdo«, ki mu jo je kratil graščak. Če bi bili kmetje takrat zmagali, bi se bil tok naše zgodovine tudi v narodnostnem oziru že takrat spremenil, a žal so bile razmere take, da je moral kmet doživeti poraz, ki ga je pahnil še v hujšo sužnost, ki se je je skušal pozneje ponovno otresti, a je bil zopet premagan; z vztrajnostjo, s katero se je več stoletij boril za svojo zemljo, pa je končno le dosegel svoj cilj in postal gospodar na svojem posestvu.

Oglejmo si, kako je potekal boj za kmetijske pravice! Slovenski kmetje so sprožili upor najprej leta 1478. na Koroškem v Ziljski dolini. Tu so sklenili prvo kmetško zvezo ali punt, naperjen proti graščakom. Nesreča je hotela, da so vprav takrat pridrveli čez Predel Turki. Namesto z gošpodo so se morali kmetje spoprijeti s Turki, ki pa so jih popolnoma pobili. Kar jih je ostalo, je gospoda polovila in kaznovala. Tako sta si postala oba kleta sovražnika slovenskega kmeta nehoti zaveznika.

Večji kmetijski upor pa je nastal leta 1515. Ta upor je tem pomembnejši, ker se je razširil po vseh glavnih slovenskih deželah, po Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Geslo temu gibanju je bilo »boj za staro pravdo«, to je za one stare pravice, ki so bile zapisane v urbarjih. Omenili smo že, da so se kmetje, preden so se uprli, pritožili pri cesarju Maksimilijanu, a ker so dobili namesto dejanske pomoči le prazne obljube, so zgrabili za orožje.

Kmetijski uporniki so naskočili najprej posamezne gradove, pobili mnogo plemenitašev in porušili ter požgali mnogo gradov. Lotili pa so se tudi utrjenih krajev. Tako so se polastili med

drugimi tudi Brežic. Vsa Kranjska, slovenska Štajerska in Koroška so bile pokoncu, a uspeha le ni bilo pravega. Kmetje so šli v boj sicer z navdušenjem, dobro se zavedajoč pravične stvari, a bili so vojaško preslabo organizirani in v primeri s plemiško vojsko silno slabo oboroženi. Orožje jim je bilo večinoma le nabrušeno poljsko orodje, medtem ko je bila plemiška vojska moderno opremljena in dobro izvežbana. Kaj je mogla kosa proti sablji, bat proti sulici, cepec proti nabrušenemu meču? Ni torej čudno, da je plemiška vojska hitro potolkla upornike. Še preden se je mogla kmetška vojska združiti, je gospoda po vrsti premagala kmetške čete, Korošce pri Starem dvoru, Štajerce pri Vuzenici in pri Celju. Glavno četo upornikov pa je premagal štajerski glavar Ditrihštajn v boju pri Brežicah. V treh mesecih so bili kmetje popolnoma na tleh.

Pomanjkljiva organizacija in nezadostno orožje sta bila vzrok, da je bil kmet premagan in na milost in nemilost izročen gospodi, ki se je kruto maščevala nad nepokornimi tlačani. Na tisoče upornih kmetov je obležalo na bojiščih, na stotine in stotine pa so jih pobili in pobesili po končanih bojih, nekaj jih je ušlo maščevanju v inozemstvo na Beneško. Gospoda je uvedla nov poseben davek, ki so ga morali kmetje odslej plačevati poleg dosedanjih dajatev. Namesto da bi se bil položaj podložnih kmetov izboljšal, se je poslabšal. Vsi napori in vse žrtve so bile zaman. S stisnjenimi zobmi je moral kmet naprej delati tlako, plačevati desetino in se pokoriti zasovraženemu graščaku. Kmet je bil sicer poražen, a njegova nezadovoljnost je ostala. Tudi turški navali niso prenehali. Poleg tega so pritiskali na kmeta novi davki in druge dajatve, ki jih je gospoda samolastno zviševala. Zato so se tudi upori v manjšem obsegu ponavljali, tako zlasti leta 1525., leta 1557., ko je bilo Ptujsko polje središče upora. Upori so dosegli ponoven vrhunec v slovensko-hrvatskem kmetškem punktu leta 1573., ki mu je bil na čelu kmetijski kralj Matija Gubec, ki je tako žalostno končal na Markovem trgu v Zagrebu. Potek tega upora bomo popisali v III. poglavju »Kmetijskih uporov v XVI. stoletju«.

Pokvarjeni kanarčki

(Dogodbica.)

Žohar z Vrha je imel kanarčka, ki se je v kletki silno dolgočasil. Rad bi mu bil preskrbel tovariša, a nikjer ga ni mogel dobiti. Sosed mu je svetoval, naj si kupi jajca ter jih dá valiti.

»Kje pa jih prodajajo?« se je Žohar razveselil. »Branjevka naj jih prinese iz mesta«, ga je poučil. »V dveh tednih boš imel mladiče.«

Branjevka Čebularica se je odpravila v mesto, kjer je po dolgem iskanju našla nekega dečka, ki je prodajal ptičja jajca.

»Ali imaš tudi kanarčke?« je obstala ob njegovi košari.

»Seveda«, se je navihane zlagal. »Koliko pa jih želite?«

»Samo tri za poskušnjo.«

»Stanejo deset dinarjev.«

Čebularica je odštela denar in spravila jajca v cekar, na kar jo je mahnila proti domu. Žohar je ob njenem prihodu že pripravil gnezdo, kamor je položil jajca in posadil kanarčka, ki pa ni hotel valiti.

»Kaj bo pa zdaj?« ga je zaskrbelo.

»Koklji jih daj valiti«, ga je Čebularica rešila iz zadrege.

Žoharju je bilo ustrezno in koklja mu je izlegla tri gole ptičke, ki so lačni odpirali kljunčke. Moral jih je pitati, otroci so mu nabirali črve in drugo golazen.

Mladiči so rasli in dobivali perje, vsak dan so bili manj podobni kanarčku, samevajočemu v kletki na zidu.

»To pa niso kanarčki«, jih je nekoč pokazal branjevki.

»Seveda niso«, mu je pritrdila. »Prave vrane so se izvalile...«

»Taka jajca si mi prinesla!« se je vznemljil.

»Morda jim je škodovala kurja toplota, zato imaš pokvarjene kanarčke.«

»Ti si mi svetovala.«

Žohar in Čebularica sta se pričela prerekati in obdelovati s pestmi. Pomiril ju je sosed, ki je naprtil krivdo mestnemu paglavcu, ker je prodajal namesto kanarčkovih vranina jajca.

Koprivar.

G. UREDNIKU »NOVIN« V MURSKI SOBOTI.

Vi hočete omalovaževati moj poslani Vam poveljek. Ker zavijate resnico in se sklicujete na neke zakone, Vam bodi povedano, da ste še premalad, da bi mogli odgovarjati za moje delo. Pozivam Vas, da mi daste zadoščenje. Ako tega nečete storiti, bodite prepričani, da bom našel svojo pravico.

Antonin Erjavec,

dimnikarski mojster v Beltincih.

ŽENSKI VESTNIK

Nekaj besed o sedanji modi

Kako se naj oblečem, da bo »prav po modi«, tako se vprašuje marsikaka čitateljica, ki se v vedno izpreminjajoči se modi dobro ne spozna. Naj zato podam tu par pojasnil in nasvetov.

Če potrebuješ obleko z jopico, potem si jo najmoderneje narediš ali daš narediti tako, da imaš celo obleko v enem, tako zvan »mantelklajd«, in še površno jopico čez. Obleka naj bo tako sešita, da ima za vratom majhen ovratnik, rokava pa morata biti dolga. Krilo je spredaj ugubano, in sicer poljubno: ali celi prednji del ali pa v presledkih. Zadnji del krojimo čisto gladko, to je brez gub.

V modi so še vedno kratke obleke.

Površne jopice so bolj kratke in se čez boke tesno prilagajo.

Za letno obleko je moderno zelo črtasto blago. Vidimo pa zelo pogosto obleke, ki so sešite iz dvobarvnega blaga. Na primer: gornji del obleke je enobarven, dolnji del (krilo) pa črtast. Iz črtaste blaga je tudi ovratnik, manšete na rokavih in pa pas.

Najnovejša moda za vroče poletje, to so prav lahke obleke, nam prinaša zopet tako zvano ažuro. Obleka je vsa ažurirana; prednji del je ves prepleten z ažuro.

Obleka za bolj hladne dni naj ima vedno ovratnik, bodisi okrogel ali pa moške fasona, dočim so letne obleke iz tankega blaga brez ovratnika in izrezane ali na štiri vogale ali pa okroglo, spredaj malo v špico. Take obleke so po navadi brez rokavov ali pa s prav kratkimi rokavi.

Pas je še vedno zelo v modi, samo malo širši je in na levi strani boka zvezan v pentljo.

Če imaš obleko z ovratnikom, tedaj je pas bolj ozek in po navadi z malo zaponko (šnalo) spet. Za ovratnik pripiši majhno pentljo, ki pa se mora z obleko v barvi vedno ujemati; prav tako morajo tudi nogavice imeti isto barvo.

Ako imaš sivo obleko, nosi vedno sive nogavice, če je obleka drap, morajo biti enake barve tudi nogavice. Na višnjevo ali črno obleko pa lahko nosiš nogavice poljubne barve, vendar je zelo fino, če imaš potem v isti barvi kakor nogavice tudi čevlje.

Meta.

Sajenje in zalivanje zelenjadi

Vsaka zelenjava, ki jo moramo presaditi, rase potem tako, kakor jo zalivamo: hitro in bujno, če jo pridno zalivamo, slabotno, če ji malomarno prilivamo.

Če presajaš solato, peso, pardižnike ali kako drugo zelenjavo, moraš paziti na nekaj važnih okolnosti, če hočeš, da ti bo raslo tako lepo kakor pri vrtnarju.

V gnojni gredi ali v rastlinjaku ne sej semena pregosto, ker ti sicer zrastejo medle rastline. Rastlinice se ne smejo druga druge tiščati, sicer izgubijo v spodnjem delu zeleno barvo in ostanejo preveč šibke. To se tudi zgodi, ako so rastline predolgo pod steklom in če gredo premalo zračimo. Tedaj se rastline ne morejo utrditi.

S sadilnim količkom moraš narediti luknjo vedno navpično, tako da pride korenina rastline vedno navpično v zemljo. Rastline pa ne morejo priti navpično v zemljo, če je zemlja presuha ali pa prerahla, ker se luknje sproti zasipujejo. Zato zalij grede kake tri ure red presajanjem. Tedaj se luknje ne bodo zasipavale in tudi hitreje se dá saditi.

Kadar sadiš, oziroma presajaš, pazi, da bodo vse razdalje med rastlinami enakomerne. Zato naj bo greda vedno pravokotna. Kdor tega ne zadene na oko, naj si pomaga tako, da vzame primerno široko desko — v kakršni razdalji pač namerava saditi — in naredi za razdaljo med rastlinami enake zareze v desko. Lahko pa sadiš tudi s pomočjo napete vrvice ali špaga. Veliko lepši je pogled na gredico, kjer je vse posajeno v ravnih vrstah in enakih razdaljah, kakor pa če je vse navprek posajeno.

Na ta način sadimo večje rastline, kakor kapusnice, papriko, paradižnike. Solato, peso in druge manjše rastline pač lahko sadimo tudi bolj gosto. Najbolje je, če na primer sadimo v večjih razdaljah zelje, vmes pa solato.

Rastlin ne smeš posajati bolj globoko kakor so bile poprej. Lahko pa rastlino malo višje zasujemo, ker se zemlja usede. Ako sadimo pregloboko, uspevajo rastline le slabotno in rade tudi pogrijejo.

Ob vsaki posajeni rastlini naredi jamico, da se tam zbira voda, kadar zalivaš.

Saditi treba vedno le zgodaj zjutraj. Še bolje pa zvečer. Kadar si gredo nasadila, jo dobro zalij, in ko je zemlja vodo upila, zalij še enkrat, tako da ostane voda nekaj časa po jamicah, oziroma da ostane tako greda vlažna do drugega dne, in da rastline ne zvanejo. Ko so se rastline že dobro prijele, lahko prenehamo z zalivanjem.

Če hočeš, da ti bodo rastline hitro in bujno rasle, zalivaj ob suhih toplih dneh tako, da ostane greda še vse dopoldne vlažna.

Mesečna vrtnica

Mesečno vrtnico lahko vsak čas pripraviš do tega, da cvete. Od junija do septembra izbiraj najmočnejše vejice in popke, slabe, dolge vejice pa odreži od najbližjega cvetnega popka in jih posadi v novo dobro zemljo.

Grede morajo biti prisojne in ne preblizu velikih dreves. Zemlja pa mora biti pomešana z gnojno prstjo in peskom.

Najbolje je, če vzameš eno- ali dveletno rastlino iz lončka in jo posadiš na gredo malo globlje nego je bila v loncu. Odcevele veje moraš prirezati.

Ako vrtnice slabo uspevajo, jim je treba večkrat prilliti gnojnice.

Za kuhinjo

Zeliščna juha. Vzemi malo kislice, mete, belih koprivic, rmana, peteršilja, vse to popari, ocedi in drobno sesekljaj. Olupi dva krompirja, ju zreži na male koščke in daj kuhati. V kozico deni žlico masti, in ko je mast vroča, žlico moke in drobno zrezane čebule. Ko moka in čebula porumenita, osoli in stresi sesekljano zeliščno zmes na prežganje, dobro premešaj in zalij z vodo od krompirja. Krompir dobro pretlači in pretlačenega dodaj k juhi. Če je juha močno gosta, ji prilij še vode. Nato dodaj eno noževno končnico popra in dve žlici smetane. Naj se vse skupaj kuha še četrt ure, pa je juha gotova.

Zdrobovi cmoki za juho. Deni na krožnik pol žlice masti in jo dobro mešaj. Ko mast postane snežnobela, vzemi eno jajce (če pripravljaš juho za tri osebe) in še malo mešaj, nato dodaj pšeničnega zdroba (grisa) toliko, da dobiš bolj mehko testo. Potem reži ven majhne cmočke s kavino žličico, ker se cmočki zelo nakuhajo. Zakuhaj jih pa hitro v vreli juhi in pusti jih kuhati dvajset minut.

Jajčni zdrob za juho. V skledici stepi eno jajce in dodaj toliko zdroba, da dobiš bolj redko testo. To hitro stresi — sproti mešaje — v vrelo juho. Kuha naj se pet minut, da je gotovo.

Preproge

Preproge vsake vrste je treba od časa do časa temeljito očistiti ne samo, ker so umazane, ampak tudi zaradi tega, ker so shojene.

Ni potrebno, da za tako čiščenje izdajate mnogo denarja, „RADION“ bo to storil brez velike muke.

Raztopi „RADION“ v mrzli vodi, namoči v tej raztopini krpo in briši z njo v ravnih potezih po razgrnjeni preprogi.

Nadaljuj potem to pranje, toda s čisto mrzlo vodo, izkrtaj in izpraši preprogo, pa se bosta izgled in barva pokazala, kakor da je preproga nova.

Vliti rezanci (nudeljni) za juho. Stepi v skledici eno jajce in dodaj toliko bele moke, da dobiš tekoče testo. To testo dobro mešaj, da ne ostane suha moka, nato vlijaj počasi v vrelo juho in ko je par minut prevrelo, je gotovo.

Špinačni rezanci za govejo juho. Napravi te rezance takole: Stepi v loncu eno jajce, prilij četrt litra mleka, dodaj 18 dekagramov moke, dve žlici kuhane in pretlačene špinače ter osoli. To testo mora biti tekoče. Nato deni v plitvo ponev žlico masti, jo razbeli in odlij v drugo posodo. V ponev pa vlij toliko testa, da se dno prav tenko pokrije. Ko testo zakrke in spodaj nekoliko zapeče ali zarumeni, ga obrni in pusti zarumeneti tudi po drugi strani. Nato ga vzemi iz ponve in položi na krožnik. Nato vlij v ponev zopet malo masti in napravi drugo krpo. To ponavlja, dokler imaš kaj testa. Te krpe zreži potem v rezance in jih stresi v čisto juho, kadar jo daš na mizo.

Praktični nasveti

Proti kolcanju. Par kapljic glicerina v kozarcu mrzle vode ustavi kolcanje, ako hitro izpiješ.

Ako je zamašek za steklenico prevelik, ga deni za par minut v vrelo vodo. Zamašek se s tem zmehča in gre potem rad v steklenico.

Izborno čistilo za politirano pohištvo si lahko napraviš iz koncev sveč, ostankov mila in terpentina, če jih zmešaš skupaj v kaki posodici. Če se ta zmes sčasoma preveč osuši, pa ji prilij zopet nekoliko terpentina.

Kako preženeš miši. Jako dobro sredstvo za preganjanje miši je listje oleandra. To listje moraš posušiti in potem zmleti v prah, ta prah pa, zmešan z drobnim peskom, nasuti po kotih in luknjah. Mišim je ta duh zelo zoprni, tako da zapustijo take kraje in se ne vrnejo več. Z vrta preženeš miši tudi s tem, če nabašes v luknje cunje, namočene v petrolej.

ZANIMIVOSTI

Prebujanje Afganistana

Potovanje afganistanskega kralja Amanulaha in njegove soproge po Evropi je vzbudilo veliko zanimanje za to srednjeazijsko deželo, ki dela sedaj prve korake, da dohiti v kulturnem in teh-

ničnem napredku to, kar je v mnogih stoletjih zamudila. Potovanje kralja Amanulaha po Evropi je imelo tudi velik politični pomen. Saj je to prvi primer, da je potoval afganistanski mogotec po deželi «nevernikov». Kakor nekdanji ruski car Peter Veliki, ki je nastopil dolgo poučno potovanje po zapadni Evropi, da bi mogel v Rusiji uvesti zapadnoevropske reforme, tako se je napotil tudi Amanulah v Evropo, da se seznani z napredkom prosvete. S svojim spremstvom je zapustil prestolico Kabul že 30. novembra preteklega leta in se napotil preko Indije, Egipta, Italije, Nemčije, Francije, Anglije, Rusije in Turčije v Perzijo, odkoder se vrne domov.

Amanulah Han je zasedel afganistanski prestol po svojih prednikih, ki so si tudi prizadevali osvoboditi in povzdigniti afganistansko državo. Njegov ded Abdur Rahman je ustvaril iz številnih držav poedinih plemen enotno državo pod anglo-indijsko zaščito. Amanulahov oče je začel prvi uvajati v Afganistanu tehnične novosti. Po njegovi nasilni smrti je dosegel v avgustu 1919. sedanjí kralj Amanulah priznanje popolne neodvisnosti Afganistana od strani Anglije in od tistega časa je znatno utrdil neodvisnost s prijateljskimi pogodbami s sovjetsko Rusijo, Turčijo in Perzijo. V Prestolici Kabul imajo zdaj svoja zastopstva Rusija, Anglija, Turčija, Perzija, Francija, Nemčija in Italija.

Po osamostvojitvi Afganistana je začel kralj uvajati številne reforme, pri katerih mu je pomagal zlasti zunanji minister Mahmud Han Tarzi. Takoj v prvih letih njegovega vladanja so bile ustanovljene nove šole in leta 1923. je bil proglašen splošni obvezni in brezplačni šolski pouk. Pravne razmere Afganistana slone še vedno na starem islamskem pravu, zvanem šaria, čigar glavni vir sta koran in stari mohamedanski cerkveni predpisi. Verska svoboda v Afganistanu še ni tako velika kakor v novi Turčiji. Poleg pravo- vernih mohamedanov so dovoljene samo nekatere vere. Obvezni tedenski praznik v Afganistanu je četrtek. Prebivalstvo govori razna narčja, ki so zmes indijskega, perzijskega in turškega jezika. Uradni jezik je perzijski. Afganistan ima sedaj že telefon, radijske postaje, kinematografe, dobre ceste in kralj ima doma celo letalo. Železnice pa ta vzhodna dežela še nima in glavno prometno sredstvo so še vedno velblodi in konji.

× Kmalu bi bil pomotoma poročil lastno hčerko. Pred tedni se je zglasil pri varšavskem

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 19,

so bile izžrebane dne 7. t. m., in sicer so zadele:

Štev. 99.861 **Din 10.000****Po Din 1500— so zadele štev. 7640, 20.108, 20.139, 97.403.**

Po 500 Din so zadele številke:

14.121, 5728, 15.497, 15.491, 30.990, 30.955, 30.914, 40.574, 40.517, 40.505, 40.503, 53.479,
 66.669, 66.667, 91.750, 115.663, 7542, 7680, 7630, 20.035, 20.093, 20.043, 20.140, 20.106,
 22.507, 46.058, 46.018, 46.024, 46.177, 58.246, 70.254, 70.261, 70.378, 72.147, 72.119, 72.166,
 99.771, 99.708, 99.740, 99.737, 99.818, 109.716, 109.807, 109.846, 109.899, 120.171, 120.158,
 76.715, 78.776, 78.752, 103.129, 10.855, 10.953, 10.949, 10.923, 34.648, 34.671, 34.679, 84.509,
 84.510, 84.564, 84.622, 84.608, 97.308, 97.414, 108.109, 108.185, 108.142, 108.153, 108.240,
 123.830, 123.996, 24.536, 21.547, 21.542, 21.538, 23.301, 35.849, 35.825, 35.823, 47.544 85.141,
 111.422, 111.403, 111.420, 121.091, 120.52.

dne 9. t. m. so zadele:

Po Din 1500— so zadele štev. 15.420, 30.950, 7672, 53.331, 70.205, 70.284,
82.890, 109.735, 84.513

Po 500 Din so zadele številke:

14.146, 100.745, 100.714, 5793, 15.500, 30.923, 30.999, 53.486, 66.657, 91.763, 115.619, 115.642,
 115.620, 7575, 7618, 7693, 22.522, 22.557, 46.046, 46.004, 46.141, 58.218, 70.246, 70.258, 70.389,
 95.487, 95.428, 99.729, 99.725, 99.772, 99.869, 99.899, 109.879, 120.282, 120.268, 120.205,
 76.706, 78.785, 78.723, 78.705, 103.104, 103.109, 103.185, 10.847, 10.801, 10.926, 10.914, 34.662,
 34.754, 34.724, 34.780, 47.373, 47.393, 60.178, 84.521, 84.542, 84.568, 84.574, 84.684, 84.613,
 84.614, 84.670, 84.681, 97.472, 97.406, 97.484, 108.156, 108.117, 108.105, 108.242, 108.300,
 123.883, 10.840.

dne 11. t. m. so zadele:

Din 30.000 je zadel **štev. 60.164**

„ **3500** „ „ „ **78.739**

Po Din 1500— so zadele štev. 40.535, 53.412, 91.781, 115.653, 20.052,
46.150, 72.112, 120.155, 120.133, 103.123

Po 500 Din so zadele številke:

14.116, 100.117, 5747, 5730, 5792, 5742, 15.417, 30.972, 30.912, 30.930, 40.558, 40.516, 40.600,
 53.411, 66.650, 91.715, 91.787, 115.615, 7615, 20.028, 20.051, 20.032, 20.018, 20.149, 20.143,
 22.587, 22.536, 46.101, 46.191, 46.103, 46.198, 58.384, 70.344, 70.372, 72.110, 82.823, 95.471,
 95.416, 109.804, 120.111, 120.280, 76.746, 78.749, 78.766, 103.187, 103.122, 103.103, 10.965,
 10.905, 84.577, 84.641, 84.689, 84.637, 97.396, 97.399, 97.442, 97.409, 97.418, 108.166, 108.129,
 108.269, 12.692, 30.054, 21.527, 21.530, 23.317, 35.815, 35.821, 47.520, 97.472, 97.484, 111.454,
 111.402, 38.078, 17.444, 24.582, 21.518, 21.515, 21.528, 21.549, 111.452, 121.094.

Kdor želi nadalje igrati na visoke dobitke, naj nam to takoj sporoči, da mu prihranimo neizžrebano srečko.

Izžrebane srečke naj se pošljejo obenem na naslov:

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19.

Rabinu (židovskem duhovniku) prileten bogat žid iz Afrike in se dogovoril z njim glede poroke. Rabinu je takoj plačal določeno takso. Na njegovo vprašanje, kdo je ženin, je odgovoril, da predloži svoje dokumente, ko pride z nevesto k poroki. Pripomnil je samo, da stanuje v prvovrstnem hotelu. Rabin je pripravil vse potrebno za svatbo, toda lahko si mislimo njegovo presenečenje, ko se določenega dne zaročenca nista zglasila pri njem. Šele proti večeru je prišel k rabinu prileten gospod z mlado devojko in mu pripovedoval naslednjo zgodbo: Pišem se Lewental. Rojen sem bil v črnigovskem okraju. Študiral sem v Varšavi. Ker so pa bili moji roditelji siromašni, sem bil navezan na plemenita srca. Enkrat v tednu sem obedoval pri bogatem varšavskem židu, zelo gostoljubnem lesnem trgovcu. Kmalu sem se zaljubil v njegovo hčerko. Hotela se je poročiti z menoj, toda oče je bil odločno proti poroki. Hčerka je pa sklenila, poročiti se proti očetovi volji. Ko je prejela nekega dne od očetovega odjemalca večjo vsoto denarja, je pobegnila z menoj v Nemčijo, kjer sva se poročila. Toda trdovratni oče je naju ovadil policiji. Meno so aretirali in zaprli, mojo ženo pa so poslali nazaj v Varšavo. Oče je hotel izposlovati razporoko, kar se mu pa ni posrečilo, ker je bila njegova hčerka že noseča. Cez nekaj mesecev se je rodila hčerka, toda moja žena je takoj po porodu umrla. Ko so me izpustili,

sem odpotoval v Afriko, kjer mi je bila sreča zelo naklonjena. Postal sem lastnik tovarne za izdelovanje klobukov in solastnik brusilnice dijamantov. Nedavno sem se vrnil v domovino, kjer sem zvedel, da so mi moji roditelji umrli in da je moja hčerka vzela za svojo neka varšavska rodbina, ki je pa nisem mogel najti. Kot premožen samec sem se hotel drugič oženiti. Kmalu sem se seznanil s siromašnim dekletom, s katerim sem se zaročil. Pred poroko sem pa hotel z nevesto posetiti grob svoje prve žene. Ko sva prišla na pokopališče, je moja nevesta zaplakala in vzkliknila: «Mamica, mamica!» Groza me je obšla, ko sem spoznal, da je moja nevesta moja hči, ki sem jo tako dolgo zaman iskal. Seveda ni moglo biti govora o poroki in zato vas prosim, da mi oprostite, ker sem vas nadlegoval. Zeniti se sploh ne mislim, ker imam odraslo hčerko.

× **Polarni vetrovi vzrok hladnega vremena.** Zadnje dni prihajajo iz vseh krajev poročila o vremenskih katastrofah, mrazu, toči, nalivih, snegu in poplavih. Po vsej Srednji Evropi je zavladal za sedanje čase hud mraz in živo srebro je ponekod zdrknilo pod ničlo. Dočim je pri nas kljub mrazu razmeroma še lepo vreme, so imeli Berlinčani te dni dve stopinji mraza pod ničlo. Seveda je mraz povzročil veliko škodo na polju in sadnem drevju. O vremenskih neprilikah poročajo tudi iz Avstrije, Nemčije, Madžarske in

Italije. Nenaden mraz in vremenske neprilike so posledica mrzlih polarnih vetrov, ki so zapihali iz Norveške in prišli na Srednjo Evropo. V Alpah je večinoma zapadel sneg in zato je temperatura še bolj padla. Svež sneg je pobelil skoro vse hribe in planine in tudi pri nas so bile te dni Kamniške planine pobeljene.

× **Pes izsledil morilca.** Te dni je bila umorjena v Lošincih na Slovaškem 63letna Marija Hazajeva. Starko je našel zadavljeno mlajši sin, ki se je vrnil pozno ponoči iz gostilne. Starka je prej svojim znancom opetovano izjavila, da se boji nasilnega sina in da naj obdolži njega, če bi se ji kaj pripetilo. Soseda Soldanova je kot priča izpovedala, da je videla usodnega večera nekega moškega, ki se je plazil okrog hiše. Ker je pa mislila, da hodi okrog hiše starejši sin sosedice, se zanj ni zmenila. Orožništvo je sina zaslišalo, toda fant je trdil, da ni imel povoda umoriti matere. Končno je orožništvo zaprosilo policijsko ravnateljstvo za policijskega psa, ki ga je priredlo na kraj zločina. Pes je povohal razne predmete v izbi, potem je planil iz hiše in se ustavil pred gospodarskim poslopjem, kjer je starejši sin umorjene starke navadno prenočeval. Tu je pes povohal čevlje in začel cviliti. V izbi, kjer je bila starka umorjena, so našli košček jermenčka, ki se je odtrgal od morilčevega čevlja. Pes je obstal pri jermenčku in začel lajati. Sin je priznal, da je nosil čevlje, pri katerih je manjkal jermenček, istega dne, ko je bila njegova mati umorjena. Na podlagi tega ga je orožništvo aretiralo in izročilo sodišču.

× **Ljudožrci se odpovedali ženskemu mesu.** Kanibalsko pleme prebivalstva Novih Hebridov je svečano izjavilo, da ne bo več jedlo ženskega mesa. Ljudožrci so žensko meso enostavno črtali s svojega jedilnega lista, in sicer ne iz ozirov na nežni spol, temveč zato, ker se hočejo modernizirati. Francoski misijonarji, ki širijo na teh otokih krščanstvo, pripovedujejo, da so ljudožrci spoznali, da žensko meso ni okusno. Prvotno so namreč jedli ženske kot posebnost, zdaj so se pa prepričali, da njihovo meso ni baš najboljšje. Člani francoske misije so zaslišali več sto ljudožrcev, da bi zvedeli, zakaj dajejo prednost belu mesu pred črnim in zakaj smatrajo dlani svojih žrtev za najboljšo meso. Zvedeli so, da jedo ljudožrci najraje meso belokožcev zato, ker je razmeroma najbolj slano. Prebivalci Novih Hebridov so zdaj modernizirali svoje metode in začeli ubijati žrtve brez bolečin. Žrtve, ki jih nameravajo ljudožrci pojesti, morajo najprej plesati. Ko doseže divji ples vrhunec, jih ljudožrci od zadaj napadejo in pobijejo tako hitro, da umro brez bolečin.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Današnja ljubezen

Po beli stezi ob parobju mestnega gaja je stopala mladenka ter se zamišljeno ozirala okrog sebe. Nikjer ni mogla najti sprehajalca, ki bi se zanimal za njeno družbo ter ji ponudil razvedrila. Godrnjala je nad slabim vremenom; ob deževnih večerih ni lahko miselnih «metuljkov», grejejo se rajši ob čaši «rujnega», kamor pa večkrat pogleda oko postave. Tam bi hitro iztaknila prijateljstvo, znal bi jo kdo povabiti s seboj ter jo pogostiti z ričetom in s fižolom.

Mahoma pa ji je vzplamtelo lice: po stezi iz gozdica jo je brisal mladenič, a je obstal, čim jo je zagledal.

«Moj Slavko, moj Slavček!» je žgoletla sama pri sebi. Spoznala je namreč svojega znanca, katerega je nekoč že pošeno izkoristila.

«Ze zopet se mi nastavlja!» je Slavko pihnil nejevoljen. «Ampak nocoj jo bom na lepem za vedno odpravil.» Segel je v žep po listnico, iz katere je odstranil denar, napolnil pa jo je s praznim papirjem ter jo vtaknil v suknjič tako, da mu je gledala iz žepa.

Stopala sta drug proti drugemu ter se vsak po svoje pripravljala za sprejem. Gizela mu je že od daleč namignila z roko, pa tudi Slavko ji je

zamahnili z belim robcem. Spustila sta se na bližnjo klopico, da opravičita drug drugemu svoje odtegotanje.

Slavko se je kmalu naveličal ponarejenega golčanja, nalašč se je sklonil in popravil nogavico, pri čemer mu je oguljena listnica padla iz žepa.

«O, kako je lepo rejena!» jo je pohvalila ter mu jo postrežljivo pobrala.

«Nekaj sem si prihranil», ji je vzbujal pozele. «Suša ni prijetna.»

«Kdo bi si mislil!», je ogledovala in otipavala denarnico. «Kajne, moj Slavček, da boš plačal skromno večerjo?»

«Bom», ji je obljubil, na kar sta vstala in odšla počasi proti mestu. Gizela je nosila njegovo denarnico, ponosna sama nase, češ: «kako mi zupa».

Srečal ju je znanec, ob katerem se je Slavko ustavil pod pretvezo, da mu bo nekaj povedal. Gizela se je počasi odmikala, čim dalje je bila od njega, tem hitreje so ji bile stopinje, ko pa se ji je zdelo, da je dovolj oddaljena, tedaj jo je ubrisala z naglimi koraki. Izginila je v dreveredu ter se zamešala med sprehajalce. Slavko je bil pozabljen, tem gorečnejše pa se je oklenila njegove denarnice z izmišljenimi prihranki.

Kako je bila Gizela zadovoljna s svojim plemenom, tega Slavko ni mogel izvedeti, ker se nista več srečala na izprehodih. Koprivar.

★

Prav ima.

Učiteljica je opisovala učenkam razne vrste kač in je na koncu vprašala Verico: «Čuješ, Verica, zakaj se moraš varovati v gozdu kač?»

Verica: «Da me katera ne zapelje kakor Evo v raju.»

Nemožna želja.

Gašper: «Rad bi se oženil s pametnim, nežnim, naobraženim, skromnim, varčnim dekletom...»

Miha: «Ne pozabi, dragi Gašper, da je mnogoženstvo zabranjeno...»

Opravičena zahteva.

Sitna klepetulja Urša pride k zdravniku in mu prične razlagati svojo bolezen. Urša govori in govori, a zdravnik ne pride do besede. Končno se mu le posreči, da reče: «Čujte, milostiva, pokažite mi jezik in ga držite tri minute iz ust!»

Urša: «Zakaj tako dolgo?»

Zdravnik: «Zato, da bom tudi jaz lahko izpregovoril nekaj besed...»

V vlaku.

Stara dama (ki ni mogla prenašati tobakovega dima, reče kadilcu): «Čujte, gospod, kaj pa držite cigareto neprestano v ustih?»

Gospod: «Ker si je v nos ne morem zatakati...»

Dvojna mera.

Agata: «Samo, da bi mogla odvaditi svojega moža od kajenja.»

Roza: «Saj vendar tudi ti kadiš.»

Agata: «Prav zaradi tega. Če namreč kadija oba, zapraviva preveč denarja...»

Ukradeni križ.

Ves skesan jo je primahal Rožanec s Kravjega vrha v župnišče ter se je postavil pred duhovnega pastirja.

«No, očka, kaj imate na srcu?» ga je župnik prijazno nagovoril.

«Križ me teži», se je sklonil kakor pod mučnim bremenom.

«Kakšen križ? Tako nekam čudno govorite!»

«I, no, križ, ki sem ga vzel pred desetimi leti...»

«Kje ste ga vzeli?» je bil župnik vedno bolj radoveden.

«V cerkvi pred oltarjem. Žal mi je, da sem se zmotil in vest me neprestano grize, več ne morem prenašati...»

«Ni prav, da ste se zmotili. Kesajte se, ako hočete zadobiti odpuščanje; predvsem pa morate vrniti, kar ste izmaknili...»

«Hm, vrniti», je podvomil Rožanec

«Vrniti, vrniti», je trdil duhovnik. «Kjer ste ga vzeli, tja ga morate položiti.»

«Bom, na Vašo besedo.» Rožanec se je zasukal in odšel po stopnicah. Župnik je stopil k oknu, radoveden, kakšen križ mora vrniti njegov najboljši sosed, ki ga je «sunil» v cerkvi pred oltarjem.

Čez kake pol ure je nastalo za cerkvijo glasno javkanje. Župnik jo je ubral iz sobe in videl Rožanca, nosečega na hrbtu svojo boljšo polovico. S težavo se je preril skozi napol odprta vrata; žena se mu je z vso silo upirala in otepala z nogami in rokami. Obstal je pred oltarjem, išoč primerno mesto, kamor bi jo posadil.

«Kaj pa to pomeni, Rožanec?» je strmel duhovnik.

«Svoj križ vam vračam, ki sem si ga pred desetimi leti tukaj zadel na ramo», mu je odvrnil in odložil pred župnika zakonsko breme.

V nesporazumenju.

Italijan je prišel na deželi v neko trgovino, kjer je v svoji blaženi materinščini zahteval nekaj, česar trgovka ni umela. Videč, da se obira, ji je nestrpno zaklical:

«Presto, signora, presto!» (Hitro, gospa, hitro!)

«Preste pa nimamo», mu je odgovorila trgovka.

Odsotnost.

«Tintintin, tintintin», je brnel zvonec v stanovanju bogatega hišnega posestnika, ki se je nedavno poročil.

«Ze pol ure zvonim, pa ni odgovora!» se je jezil pismonoša pred vrati.

«Ako že toliko časa zvoniš, pa se ti nihče ne oglasi, tedaj bi lahko vedel, da ni nikogar doma ter bi moral oditi», je zarental gospodar nad motilcem zakonskega miru v medenem tednu.

Mlada mamica.

Petletna Stanica se je igrala s punčkama, ki ju je dobila za Miklavževo darilo. Ves dan ju je ujkala, oblačila in vozila na vozičku, proti večeru, ko ju je odpravila v posteljo, pa se je ponosno pohvalila: «Tako sem majhna, pa imam že dva otroka!»

Slaba vest.

Dva postopača sta ukradla v gostilni srebrno žlico ter jo popihala. Nekaj časa sta se skrivala po mestu, končno pa sta se zatekla v cerkev po odpuščanje. Prav ko sta stopila skozi vrata, se je obrnil mašnik pred oltarjem proti ljudstvu s polglasnim pozivom: «Orate fratres!»

«Beživa!» je postopač pošepnil tovarišu. «Naju že imajo!»

«Zakaj?» se je ustrašil potepin.

«Ali nisi slišal, da je duhovnik rekel: «Vrata zaprite!» Koprivar.

Žganje ni za svinje.

Duhovnik (pridiguje): «Alkohol ubija ljudi in jih spravlja v blaznice. Da spoznate to resnico, Vam hočem dati primer: «Neki učenjak je napravil poskus s svinjo, kateri je dal pol litra konjaka, in svinja je poginila.»

Glas (iz občinstva): «Saj pa konjak tudi ni za svinje.»

Listnica uredništva

Ženik Sv. Jurij ob Ščavnici. Mi nismo prejeli nikakih slik.

Krmelj. Slika za kliše pomanjkljiva.

Berkovec. Ni primerno!

Sv. Jurij ob Ščavnici. S tem bi si nakopali neprilike in nasprotnike našemu listu.

HALO! Velika prodaja.

ra-nega manufakturnega blaga, ki traja samo mesec maj, krasno moško in žensko blago (stofi) ter vsakovrstno drugo blago ki se prodaja globoko pod nabavno ceno. Ne zamudite ugodnega nakupa.

Se priporoča trdka

ANT. SAVNIK, Škofja Loka.

BOLNIM,

slabim, nervoznim, oslabelem, onim, ki se hitro utrudijo. 114

(Moškim, ženskam in dečim)

Človeški organizem ohrani zdravje, moč in delovno sposobnost samo dotlej, dokler so njegove življenske žleze zdrave in dokler normalno funkcionirajo. Slabe, bolne, od ekscitacij preutrujene, ali pa že od rojstva nerazvite žleze ne nasičajo organizma z dragocenim fermentom v potrebni količini, radi česar se življenski tonus pri vseh elementih organizma zmanjšuje, krvni obtok in izmenjava snovi zastajata in v organizmu se usedajo od časa do časa neodstranjeni sečna kislina, urati in drugi strupi vsled motene izmenjave, ki povzročajo slabost, naglo utrujenost, bolezn, predčasno ovenelost, starost in celo smrt. Na srečo pa so sloviti učenjaki, kakor Broun-Sekar, Kario, Gilbert i. dr. s pomočjo poskusov dokazali, da se z nasičenjem organizma s fiziološkim ekstraktom (kakor «KALEFLUID» D. Kaleničenka) iz življenskih žlez mladih, močnih živali povrača zopet mladostna sila. Dr. S. Voronov pravi: «Te življenske žleze vlivajo v krvni tok specialne fermente in hormone energije, ki tudi povrnejo normalno delovanje pri vseh celičnih organizmih, vlivajoč vanje plamen mladeniške moči in vesel občutek polnega življenja. Po nasičenju organizma s fermenti energije začno vse ostale sekretarne žleze, dejali bi, motorji, energično delovati, in posledica tega je, da se organizem naglo ozdravi od vsake bolezni, vrne se delovna sposobnost, nesposobnost, starost, da, celo smrt pa se pomaknejo za leta nazaj.»

Torej, zakaj uporabljajo medicinski krogi vsega sveta pri milijonih bolnikov «KALEFLUID» kot močno, krepijoče in moči vračajoče sredstvo za čas bolezni in po bolezni, a zlasti v primerih slabega delovanja sekretornih žlez, fizične in živčne oslabelosti, nesposobnosti vsled starosti, močne malokrvnosti? Zato, ker «KALEFLUID» pomlaja in krepi vse elemente organizma, vračajoč izgubljeno zdravje in moč.

«KALEFLUID» čisti kri, od strupov narušeno izmenjavo, odstrani fizično, duševno in moralno utrujenost, pospeši obtok krvi in presnavljanje materije, razkroja in odstranjuje iz organizma sečno kislino, urate in druge strupe, ki povzročajo bolezen. «KALEFLUID» stimulira apetit, pospešuje spanje in normalno funkcioniranje srca, krvnih žil, obisti, jeter in organov za prehrano in dihanje.

«KALEFLUID» povečuje delovanje stržena, ki ustvarja rdeča krvna telesa in s tem obnavlja kri, povečuje delovno sposobnost in periodo aktivnega življenja.

Vohče je «KALEFLUID» potreben vsem onim, katerih organizem je nagnjen k obolenjem, zahteva pa stalen povratek moči, ki jih izčrpavajo nevrastenija, nevralgija, bolezn v srcu, v žilah, artitske in revmatične bolezni.

Po kurzu zdravljenja s «KALEFLUIDOM» prenehajo same po sebi: utrujenost, nervoznost, nesposobnost za delo, bolezn, razburjenost ali poptost, ki so posledica življenskih ekscitacij telesa in uma, grenkih spominov in tuge. In prejšnji trpin postaja zopet zdrav, sposoben za delo in uživa vse radosti življenja mladih dni.

G. zdravnikom «KALEFLUID» gratis in franko zaradi preizkušnje.

Brezplačno franko detaljna literatura «Pomlajevanje» in izdravljenje organizma z medicinskimi vidikov.

«KALEFLUID» je odlikovan s 5 Grand prix in 5 velikimi zlatimi kolajnami.

Važna opomba. Tajnost pridobivanja iz življenskih žlez visokozdravilnih fermentov je poznana samo D. Kaleničenku. Radi tega se varujte vseh malovrednih, včasih celo zdravju škodljivih ponaredb in zahtevajte samo naradni «KALEFLUID» D. Kaleničenka.

«KALEFLUID» se dobi v lekarnah vseh držav. Za obveščanja adresirati: V Franciji: «Société Kalefluid D. Kaleničenka, Nemillu s-Seine pres Paris 7, rue de L'Quest; v Angliji: London S. V. 7. 65 Harrington Hardens, General Agency 3. — of Kalefluid; v Nemčiji: W. Andrejew, Berlin, Charlottenburg, Niebuhrstr. 75; v Jugoslaviji: Beograd, Bitoljska ulica 5, Miloš Marković.

MALI OGLASI

Žimnice (modroce)

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik, cvilih in vse potrebščine prodaja najceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2.

Priporočajte in širite „Domovino“!

Proda se nova stružnica
za polovično ceno in mizarsko orodje prav tako. —
Naslov v upravi «Domovine».

Violine od 95 Din,
ramofoni od 345 Din,
Sonne harmonike od
g5 Din, mandoline od
136 Din, citre od
192 Din, gitare od
207 Din, lesena in
pločevina sta pihala.

amburice itd. v prvovrstni kвалiteti, po izredno
nižkih cenah, direktno iz tovarniškega skladišča 8 dni na
ogled. Instrument, ki Vam ne bi ugajal, vzememo nazaj.

Velik ilustrovani cenik zastonj.

Zahtevajte ga takoj od tvrdke: Skladišče

MEINEL & HEROLD

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik, MARIBOR št. 104

Cenjenemu občinstvu naznanjam,
da izvršujem v svoji hiši št. 41 v
Radovljici poleg krojaške obrti tudi

dežnikarsko obrt

kakor se je izvrševala prej.

Se priporočam

125

Josip Pogačnik.

Pozor, zastopniki

srečk na obroke!

Povsem novi najvišji odstotki!

Pišite v lastnem interesu takoj pod šifro
„Brezkonkurenčni zaslužek P-975“ na
Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28.

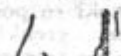
Ali so to členki?

roke? →

noge? →

oči? →

ušesa? →

nos? →

zobje? →

glava? →

ki Vam povzroča bolečine — ali trpite muke na
vsem telesu? Če Vas draži v grlu, če čutite mr-
zlo v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da
se prepričate, v kako kratkem času lahko odstranite
te Vaše muke s starim, obljubljenim naravnim
sredstvom in kozmetikom, že od naših dedov rab-
ljenim lepo dišecim «Fellerjevim Elsafliuom». Ču-
tite se li česče duševno in telesno trudni, pre-
hlajeni, kripavi, nabočni, pojavljajo se Vam li
česče revmatične bolezni in se čutite slabi, tedaj
boste tudi Vi potom drgnjenja, mazanja in pranja
z Elsafliuom odpravili to zlo. Nekoliko kapljic
tudi za notranjo uporabo! To preprečuje želodčna
razpokoženja in prija izredno.

V lekarnah in tozadevnih trgovinah zahtevajte povsod pravi
Fellerjev «Elsafliu» v polkusnih steklenicah po 6 Din,
v dvojnih po 9 Din ali specialnih po 26 Din. Ako naročite
direktno po pošti, tedaj Vas stane 9 polkusnih steklenič
ali 6 dvojnih ali 2 specialni 62 Din z omotom in poštno
vred, nasprotno pa 27 polkusnih ali 18 dvojnih ali 6 speci-
jalnih samo 139 Din. — Naslov označite jasno: Lekarnarju

Eugen V. Feller, Stubica Donja
Elsatrg 360, Hrvatska

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem tem potom

„LJUDSKI SAMOPOMOČI“

v Mariboru za nepričakovano in znatno
podporo po moji pokojni ženi Rafaeli Se-
nekovič po komaj štirimesečnem članstvu.
Priporočam torej to prekoristno društvo
vsakomur v takojšnji pristop.

Sv. Ana pri Slov. gor., dne 14. maja 1928.

126

J. KOB SENEKOVIČ, viničar.

ŽIMA

za modroce, najboljša in najcenejša, pri
M. Masterl,
tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Najstarejša in vodična tvrdka

ALFA-SEPARATOR d. d.

(A. Penić)

Zagreb, Gunduličeva ul. 63

Telefon št. 24-13

Priznana najboljša tovarna mlecarskih
strojev in potrebščin, kakor: Original-
nih Alfa-Separatorjev, Alfa-kant za
transport mleka, Alfa brzoparilnih
kotlov ter vseh mlecarskih potrebščin.
Zahtevajte cenike! 103

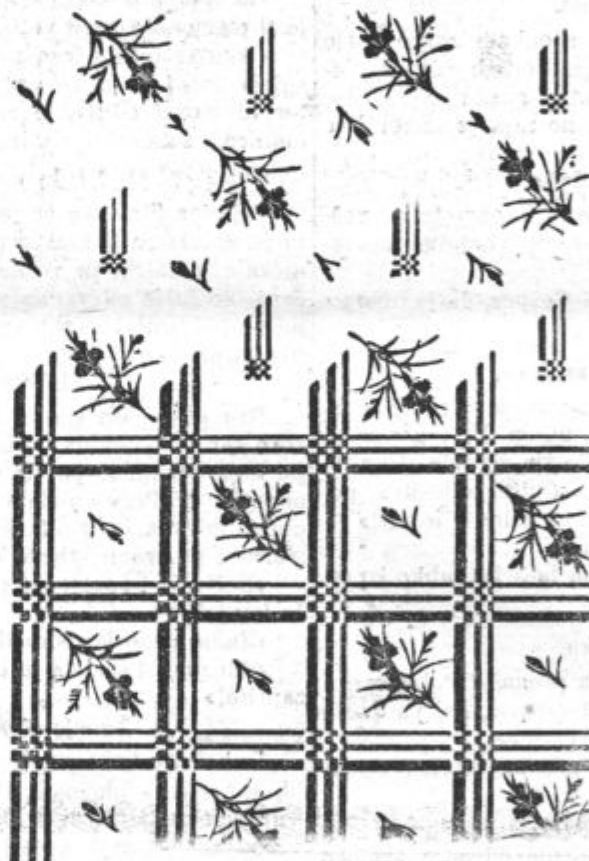
Zastopstvo za Slovenijo:

Mlekarna Kristof

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 60.

Za Dečvo

**Prvi odločilni nageljnovo
vijoličasti dečvin vzorec**

127

Francoska linija * French Line

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE.

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki.

HAYRE-NEW-YORK samo 5¹/₂ dni čez morje.

V Južno Ameriko, Argentino, Chile, Uruguay
vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marseille:

Cie. Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes.

Izvrstna hrana, izborna postrežba, vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolođvorska ul. 35.

